

DOMOLJUB

Iznajma vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Miročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1907.

Leto XX.

Kmečka požrešnost.

Še nam zvené v ušesih besede, ki smo jih slišali ob času, ko so v ljubljanski okolici kmetje hoteli ceno mleku nekoliko zvišati. Da so bili delavci nejevoljni, razumemo, ker morajo res gledati na vsak sold pri svojih izdatkih, da jim je sploh živeti mogoče. Toda bolj nego delavci so takrat zagnali krik srednji stanovi, zlasti uradniki. Ni še preteklo deset let, kar so se uradnikom plače znatno zvišale; in že zopet imajo v državnem zboru poslanci v rokah vladno predlogo, ki obeta po najnovejših poročilih s 1. aprilom l. 1907 novo veliko zboljšanje.

Ne pride nam na misel, da bi kar kratkomalo zavračali željo drugih stanov po zboljšanju razmer. Vsak si želi, da bi napredoval; saj je to njegova dolžnost. Prav imajo tovarniški delavci, da se po svojih zvezah potegujejo za boljše plačo; tudi uradnikom tega ne zamerimo. Toda najodločneje zahtevamo v imenu pravice, da se to prizna tudi kmetu. Če se zboljšajo plače uradnikom, jih mora on šteti pri davkih; če si pribore delavci več dohodkov, se pozna na tem, da so fabriški izdelki dotičnih

fabrik dražji. Vse to občutno zadeva kmeta. Ko pa on poizkuša, če tudi le malo, vzdigniti ceno svojim pridelkom, pa brž zavpijejo: požrešni kmet, oderuh s kruhom in podobne reči. Kaj, ko bi tudi kmet jel proti uradnikom klicati o oderuštvi s plačami. Pravica za vse! Če je zidar ali tesar dražji, se to brž pozna pri hiši, podraže se stanovanja in hiše so dražje; pri kmetu se pa zvišanje stroškov pri dohodkih nič ne pozna. Kadar drugi stanovi zahtevajo več, se to imenuje napredek. Kako ginljivo pišejo na primer sedaj časopisi o potrebi višjih uradniških plač. Če kako fabriško podjetje veliko nese, je to posebno imeniten napredek. Samo pri kmetu in recimo še pri malem rokodelcu ne smejo iti dohodki naprej. Tam se imenuje vsako zvišanje oderuštvo, ne pa napredek. To je dvojna mera, proti kateri se mora upreti vsak pošten človek. In prav je, da ravno sedaj, ko se zboljšujejo uradniške plače, to na vsa usta povemo. Kdor bi se zdaj drznil reči, naj se s to rečjo počaka, bi ga koj razkričali, da je sovražnik uradniškega stanu, hujskač, prekucuh in kdove kaj še. Za nekatere slabše duhovske službe je vlada predložila neznatno zboljšanje, ki se niti od daleč

na da primerjati uradniškemu zboljšanju. Kakšen krik je bil po liberalnih listih! Liberalni ministri so spoznali, da je potrebno, kar so predlagali, naš Narod, Soča, Gorenjec, Notranjec so pa tulili besnosti proti temu. Dozdaj še ni nič sklenjenega v tem oziru; najprej pridejo uradniki na vrsto. Zdaj pa tudi liberalni listi molče.

Kmečki poslanci sicer nimajo večine v državnem zboru, toda toliko moči pa imajo, da bi lahko prepričali glasovanje o uradniških plačah. Tega ne bodo storili. Naši kmečki poslanci povračujejo hudo z dobrim. Dr. Zitnik se je na primer prav toplo potegnil za ljubljanske uradnike. Tako delajo naši. Zdaj pridejo kmalu državnozbornske volitve. Takrat bo pa drugače. Uradništvo pojde pri nas v ogromni večini proti kmetu, kakor bi se norca delalo iz njega. To je vendar preneumno! Ravno tako je z deželnim zborom. Kdo tišči k tlom kmeta, da v deželi, kjer ima veliko večino, ne more priti do besede? Uradnik in nihče drugi. Kdaj jih bo srečala pamet? Toliko bi vendar lahko preračunali, da trajno take razmere ne morejo obstati. Kogar boš samo tepel, ti ne bo v zahvalo segal v žep in ti dejal za klofute darila.

Zdaj poslušaj državni zbor in cela javnost uradnike, ki tožijo o slabih razmerah. Ko stopi kmet v ospredje in tudi on pove svoje upravičene zahteve, ga bodo morali poslušati zbori, kjer se dajejo postave. Tudi tu velja: roka roko umiva. Videli bomo, kako bo in potem se bomo v prihodnje ravnali. Krivice kmet nikomur ni delal; svojo pomnoženo političsko moč bo odločno rabil tako, da se tudi njemu ne bo delala krivica.

Izobruzhi.

Začetek političnih strank na Slovenskem.

Politika je dandanes pravzaprav nekaka izbira in uporaba sredstev in poti, s katerimi se dá doseči kak cilj v človeški družbi (v državi, deželi, v občini, v raznih društvih itd.) Politiki pa iščejo posebno v državi najpriljavnejša sredstva, s katerimi bi najlažje izpolnili želje državljanov. Zelo važno je torej, kaksi so ti možje, ki na tako odločilnih mestih zastopajo mnenje tako velikega števila volilcev.

«Kolikor glav, toliko misli,» pravi slovenski narodni pregovor, in to velja pa še posebno v politiki. A drugi pregovor ravno tako resničen, pa pravi: »V slogi je moč!« Složno je treba, da postopajo naši poslanci, pri vseh zadevah, ki se obravnavajo v državnem ali deželnem zboru. Potrebno je torej, da se večkrat snidejo skupaj, da se porazgovorijo, in tako potem tisto zastopajo kakor en mož, kar so spoznali za najboljšo. Toda ne samo pri poslancih je potrebno tako posvetovanje, ampak tudi pri volilcih. Tudi volilci bi se morali večkrat zbrati in svoje želje potem naznaniti poslancem, kateri jih morajo upoštevati. Toda težavno je imeti večkrat taka posvetovanja, in tudi nemogoče za vsako važno stvar. Temu se prav lahko odpomore z zaupnimi shodi, na katerih se obravnavajo in sprejmejo navodila in zahteve za d a l j e č a s a tako za narodne voditelje, kakor tudi za vse druge sloje.

Na takih zaupnih shodih napravijo si udeleženci načrt za bodoče delovanje, ali kakor navadno pravimo: postavijo si program. Bilo je na Slovenskem, že več takih zaupnih shodov, in na teh so bili sprejeti programi, ki se med seboj razlikujejo. A vsakega programa se oklepa nekaj Slovencev in zato imamo tudi toliko političnih strank. Oglejati si hočemo nekoliko te politične stranke! Videli bomo, kedaj so se začele, kako so se razvijale in kakšne so dandanes, ali pravzaprav, kakšne programe, kakšne namene imajo danes.

Dragi bravec! Ako pripadaš ti ali oni stranki, vsejedno čitaj naslednje odstavke pazno, kajti potrebno je, da spoznaš natančno cilje, katere hoče stranka doseči.

Velikanski politični prevrat l. 1848. v Avstriji, ko smo dobili ustavo našel je Slovence popolnoma nepripravljene. Spoznalo je le nekaj mož, kako veliko bi se dalo takrat doseči, a vedeli so tudi, da se mora predvsem podučiti vse sloje, kaj naj zahtevajo. Zato se je osnovalo prvo slovensko društvo »Slovenija« na

Dunaju, katero je sestavilo program, po katerem naj bi se ravnali poslanci in ljudstvo. Program je obsegal skoro zgolj narodne zahteve za Slovence. Pred vsem so hoteli doseči zedinjeno Slovenijo, ki naj bi obsegala Kranjsko in slovenske kraje Štajerske, Koroške in Primorske in naj bi imela v Ljubljani svoj postavodajalni zbor. Zahtevali so pomnoženje slovenskih šol, enakopravnost slovenščine povsod, poslovenjenje zakonov in več drugih narodnih pravic.

Doseglo se je jako malo. Še dandanes se je treba boriti v narodnem oziru za iste pravice kot l. 1848. Spominjam predvsem na Koroško. In vendar, če bi bili Slovenci takrat politično zreli, bi tega gotovo ne bilo treba. Tako pa vidimo, da celo voditelji niso bili na jasnem glede zedinjene Slovenije. Temu moramo morda predvsem pripisovati, da smo Slovenci tako razkosani po deželah. Ko je pa prišla 25. aprila ustava, je bila pa pokopana ta misel za dolgo.

Še dve društvi naj omenim, ki sta za probujo Slovencev tudi veliko storili, to sta »Slovenija« v Gradcu in »Slovensko društvo« v Ljubljani, katerega predsednik je bil neumorni dr. Janez Bleiweis. To društvo je spoznalo, da Slovincem predvsem manjka slovenskih knjig in zato je bilo bolj slovstveno (literarno) kot politično. Kake so bile takrat narodne razmere na Kranjskem, kaže dovolj pismo nekega odbornika »Slovenskega društva«, kjer čitamo: »Agitacije ni bilo nikakršne, obširnejšega dopisovanja med glavnim mestom in drugimi mesti po slovenskih deželah tudi ni bilo. Z jedno besedo, bili smo mirni in trezni, ter smo pričakovali tiho boljših časov, in ako bi nam bila vlada usilila popolno ravnopravnost, bili bi mi najboljši prestrašeni, ker ni bilo slovarjev in nihče ni znal slovenščine. V tem smo se razlikovali od Čehov.«

Ta narodni program l. 1848 je bil pač tak, da so se ga lahko poprijeli vsi. Dostavim naj še, da je bilo splošno v navadi geslo: Vse za vero, dom, cesarja. — Imeli smo pa tudi že liberalce takrat, seveda boječe in tihe. Vendar v listu »Celiške slovenske novine«, ki ga je izdajal prof. Konšek, so že povedali, kaj jim leži na srcu, to namreč, kar še dandanes: svobodna šola, odprava samostanov in celibata, država naj odvzame cerkvi vse imetje itd. Urednika so prijeli radi take pisave, in ta je izjavil, da se v bodoče to ne bo več zgodilo. Bil je navidezno v tem oziru mir, torej ni bilo še raznih strank in raznih programov. Akoravno so bili takratni »mladi«, popolnoma prepojeni z liberalnim duhom, vendar si še niso upali javno zagovarjati svojih načel. Za liberalne nauke med prostim ljudstvom je bilo treba še počakati. Začeli so torej pripravljati pot in to v leposlovnih spisih. Vedeli so, da je katoliško prepričanje tako vkoreninjeno v duši slovenskega naroda, da se mu bo težko iztrgalo.

(Dalje prihodnjič.)

Političen pregled.

Državni zbor.

Dne 9. januarja so se zopet sešli poslanci v državnem zboru. Malo časa so imeli božične počitnice in sedaj jih čaka veliko dela. Še noben državni zbor ni v tako kratkem času imel toliko stvari rešiti kakor sedanjí, toda upanje je, da bodo poslanci delali noč in dan, ker v kratkem, že konec tega meseca bo 6 let, kar so bili izvoljeni in zato morajo hiteti. Čez šest let namreč ne veljajo več njihovi glasovi.

Najprej so sklenili poslanci postaviti, ki določa, da se mora hmelj (kakor ga sedaj sade tudi na ljubljanskem polju, posebno mnogo pa na Štajerskem), zaznamovati pri prodaji s pravi imenom. Sedaj so namreč prekupci takele delali. Po Štajerskem, Kranjskem in Galiciji so pokupili od kmetov hmelj in so ga potem prodajali pivovarjem kot žaški hmelj. V Zatuca na Češkem raste namreč najboljši hmelj. Sedaj so prekupci prodali vsako leto 10-krat toliko žaškega hmelja, kot so ga kmetje v Zatuca pridelali. Za kmeta je bilo to slabo, za prekupce pa dobro. Sedaj je to prepovedano. Posebno so se trudili za to postavbo češki poslanci.

Potem so pa prišle na vrsto še zadnje točke nove volivne pravice. Poročali smo že, da je gosposka zbornica rekla, da drugače ne sprejme nove volivne reforme, kakor če se ji da to prednost, da bo cesar lahko imenoval samo 170 članov gosposke zbornice, ne pa kakor sedaj, ko jih je imenoval, kolikor jih je hotel. Povedali smo tudi, da je cesar to pristopil, ker mu je več za novo volivno pravico, kakor za par članov gosposke zbornice. Sedaj so ta predlog potrdili tudi poslanci. Nekateri so se malo kregali, pa so jih drugi pomirili, češ, pustimo gospodi to veselje, ko bomo imeli splošno in enako volivno pravico, bomo že ukrotili gospodo.

Dalje je prišlo na vrsto varstvo volivne svobode. To je jako važno. Zato moramo obširneje poročati. Ta postava ima namreč namen varovati vsakega volivca pred silo. Navedemo kar po paragrafi:

§ 3. Kdor hoče volivca podkupiti z denarjem, da bi volil z njegovo stranko, bo kaznovan z zapornom od 1—6 mesecev.

§ 4. Kdor plača volivcem za pijačo in jed, zato, da bi ž njim volili, bo obsojen po § 3., gostilničar pa še posebej s kaznijo od 10 do 200 kron.

§ 5. Kdor prisili volivca, da bi zanj volil, s tem da mu drugače odpove delo ali iztirja dolgove, bo sedel od 1 do 6 mesecev.

(K temu paragrafu je liberalce Ferjančič hotel dostaviti, da bo vsak duhovnik, ki se le gane pri volitvah in govori za svojo stran, kaznovan do 1000 K. Ferjančiču so se posmehovali drugi poslanci, še celo socialni demokrati in zato se je zbal in je pisal predsedniku državnega zbora, da je — bolan in zato ne more govoriti. Mj že vemo, kako bolezen ima! Strah, Sedaj torej veljajo za duhovne ista določila, kakor za druge, kakor za advokate ali kmete, kar je edino prav. Pred postavbo smo vsi enaki, bodisi Peter ali Pavel.)

§ 5. Kdor vedoma laže o kandidatu, da je odstopil ali, da mu je ime Jože namesto Janez, bo zaprt od enega tedna do treh mesecev.

§ 6—12. določajo zapor od 1 do 6 mesecev za take, ki volivcu vzamejo glasovnico ali mu jo iztrgajo, za one, ki ponarejajo glasovnice, kdor voli mesto drugega ali kdor dá drugemu svojo glasovnico, kdor z nepoštenimi sredstvi izve, kako so drugi volili. Razven zavora izgubi še vsak volivno pravico za pet let. Te postave veljajo za državni zbor, deželni zbor in tudi občinske volitve.

Važna so tudi določila za volivne shode. Kdor hoče sam ali z drugim prepričati poslancu, da govori na shodu, kdor brani na shod upravičenim osebam, kdor moti na shodu in se upira osebam, ki delajo red, more dobiti tudi tri mesece zavora. Kdor pa shod popolnoma prepreči, dobi do šest mesecev.

Kazen od 10 do 200 K je pa določena sitnežu, ki nepoklican in neopravičen pride na shod volivcev z namenom, da bi zborovanje motil.

To so glavne določbe tega zakona.

URADNIŠKE PLAČE.

Najbolj nezadovoljni ljudje v državi so uradniki. Vedno tarnajo in tožijo, da imajo premašne plače in dobe tudi dovolj zagovornikov v državnem zboru, ki se zanle potegujejo. Ko bi se vlada tako brigala tudi za druge stanove, bi bilo kmalu vse dobro. Seveda uradnikom se je pa težje zameriti, kakor kmetu, delavcu, obrtniku. Med poslanci je pa bilo posebno sedaj dovolj takih, ki so se zato vedno potegovali za uradnike, da so jih ti potem pri volitvah podpirali. Sedaj je državni zbor zopet določil, da se plače vsem državnim uradnikom zvišajo. To bo zneslo za vse okoli 20 milijonov kron na leto. Mi nimamo nič proti temu, da so uradniki dobro plačani, saj se ve, da bo le tak uradnik lahko naredil svojo dolžnost, ki ne strada z družino, toda zahtevati pa moramo mi več stvari: 1. Država naj gleda, da bodo tudi kmetje, delavci in obrtniki, to so tisti stanovi, ki državo vzdržujejo, dobili postave, kakor si jih sami žele po poslancih. 2. Uradniki naj tudi vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti in naj se obnašajo proti ljudem kakor je prav. Dandanes se pa večkrat godi, da kak bore uradnik v davkariji ali glavarstvu vpije na kmeta, kakor na živino. Kateremu bi se dokazalo surovo postopanje z ljudmi, naj bi bil strogo kaznovan. Kmetje niso za uradnike, ampak uradniki za kmete nastavljeni. 3. Država naj zniža število uradnikov. Sedaj je tako, kar vedo posebno naši kmečki župani povedati, da je uradnikov toliko, da eden drugemu dajejo delo, sicer bi morali ležati!

PREGANJANJE CERKVE NA FRANCOŠKEM.

Francoski liberalci so prišli v zadnjem času v veliko zadrego, ker se je večina časopisja postavila na stran Cerkve in obsoja brezverski boj proti Cerkvi in njenim služabnikom. Da bi se izmotali iz te zadrege, se je začelo liberalno, protiversko časopisje sklicevati na ameriške Združene države, kjer se ameriški škofje in duhovniki prav dobro počutijo v svobodni državi ter celo odobravajo nove francoske »kulturne« postave. Framasoni in brezverski liberalci so se tudi to pot hudo opekli. Ameriški škofje so namreč pred kratkim izjavili po ameriških časopisih, da se lepo zahvaljujejo za tako prijateljstvo, kakršno jim ponujajo francoski liberalci. Kardinal Gibons je odločno ugovarjal, da bi ameriški duhovniki in škofje odobraval francoski proticerkveni boj. Ameriški narod ne more razumeti sedanjega boja na Francoskem, pišejo ameriški časopisi. Američani ljubijo svobodo in pravičnost, ne poznajo pa krivice, nasilja in nečlovečnosti. Francoska je pa proti svojim najplemenitejšim državljanom krivična in nasilna in jih zatira. Sedanje francosko vlado vodi v tem boju proti Cerkvi zgolj sovraštvo do vere. V Ameriki ni tega sovražnega duha proti veri. Tupatam vlada sicer velika verska vnamarnost in brezbriznost, toda ni strank, ki bi hotele izpodriniti vero in jo zamoriti med ljudstvom. Tako pišejo sedaj ameriški listi in tisti ameriški škofje, o katerih so izjavila framsonska glasila, da popolnoma odobravajo verski boj na Francoskem. Framasoni in voditelje tega francoskega boja je ta izjava hudo poparila, tako, da so izdali potem neko izjavo na ameriški narod. Tudi to je hudo spekle liberalno protiversko francosko gospodo, da so izjavili ameriški škofje, da so take »kulturne« postave kot na Francoskem v Ameriki popolnoma nemogoče, ker Američani ne delajo krivičnih postav. Nazadnje odobrujejo škofje francosko duhovščino in pravijo, da zasluži priznanje vseh krščansko mislečih ljudi, ker tako hrabro brani krščanstvo. — Kako se strijnajo Američani s Francosko, nam dokazuje tudi to, da so ameriški škofje poslali ugovor

proti nasilju francoske vlade predsedniku Zedinjenih držav Rosveltu, potem kardinalu državnemu tajniku, ter na ameriški in angleški državni zbor. Tako se je odgovorilo Francoski v svobodni Ameriki, katero so hoteli francoski liberalci po krivici prištevati med svoje zaveznike!

ZANIMIVOSTI IZ FRANCOŠKEGA PROTIVERSKEGA BOJA.

Liberalni listi molčijo in nič ne pišejo o načinu kulturnega boja, ki ga bojuje francoska vlada proti Cerkvi. Sami se zavedajo, da je ta boj poln krivic in nasilja, zato se sramujejo o tem pisati. Da pa bodo čitatelji »Domoljubovi« še bolj spoznali, kak je ta boj za svobodo, naj navedemo nekatere podrobnosti. V Parizu so izpremenili kapelico nekega zaprtega samostana v gledališče. V nekem drugem kraju je razpisal občinski svet javno prodajo cerkve. V več krajih so sodniki obsodili župnike zaradi nedovoljenega branja sv. maše v denarno kazen. V nekem francoskem kraju v Vogezech je učitelj zahteval od deklic, ki nosijo okolu vrtu križce, naj jih takoj odstranijo. Češ, to žali svobodno šolo. Ker deklice tega niso hotele storiti, so jih za en mesec izključili iz šole. — Vojna uprava je 13 duhovnikov, ki so že doslužili od postave zahtevano vojaško leto, poklicala v vojake, da doslužijo še drugo leto. — V nekem okrožju je vlada odstavila 142 županov, ki so v šolah nabili odstranjene križe. Ljudstvo je vsled tega zelo razburjeno. Ko je policija v drugič odstranila križe iz šol, jih je ljudstvo zopet pribilo na staro mesto.

Božje ime odstranjeno na denarju. Finančno ministrstvo je sklenilo, da morajo nanovo kovani zlati in srebrni denarji nositi mesto prejšnjega napis »Bog varuj Francosko« odslej napis »Svoboda, enakost, bratstvo«.

Sestanek francoskih škofov. Vsi francoski škofje so se sešli 15. t. m. v Parizu na sestanku, da se pogovoré, kje dobiti denar za cerkve in za duhovnike. Župniki bodo odslej po vseh župnijah pobirali prispevke od vernikov. Koncem vsacega četrtletja se bo oddala polovica prispevkov škofu, za splošne cerkvene potreščine in za podporo revnejšim župnijam, polovico pa bo uporabljal dotični župnik za svojo cerkev in za duhovne pomočnike. Druga stvar tega sestanka pa je: Ustanovitev skupnega velikega semenišča za vso Francosko. — Privatno bogoslužje se bo pa uvedlo samo v najhujši sili. — Papež je izjavil španskemu poslaniku z ozirom na kulturni boj na Francoskem med drugim sledeče: »Sedanj boj se nam zdi, da je boj pritlikavec proti velikanu, proti Cerkvi. Cerkev bo ostala nepremagljiva, kakor je ostala v dolgi dobi preganjanj, ki so se pa vsa končala z zmago Cerkve.«

PAPEŽEVA OKROŽNICA FRANCOŠKIM ŠKOFOM.

Papež je izdal v zadnjem času novo okrožnico za francoske katoličane. Edinost francoskih vernikov mu je zmagonosna tolažba. Zmaga bo končno na strani Cerkve, toda francoski katoličani morajo biti pripravljene na vsa preganjanja. Nadalje zavračajo sv. oče očitania francoske vlade, ki imajo samo namen, odtujiti vernike sveti stolici. Cerkev ni nikdar želela verskega boja in preganjanja in ga tudi ni izzvala, ker ona ima poslanstvo miru. Boj je izzvala francoska vlada. Kar se tiče cerkvenega premoženja je vlada od Cerkve zahtevala, da bi priznala cerkev postavu, ki je nasprotna njeni božji ustanovi, ako si hoče ohraniti svoje cerkveno premoženje. S tem Cerkev ni mogla zabraniti krivičnega ropu svojega premoženja. Papež odklanja tudi nadalje postavu, da bi se vsako leto naznanjale službe božje vladi in da bi duhovnik ne imel nobene pravice v cerkvi. Na koncu

okrožnice se sklicuje papež na sodbo zgodovine, ki bo nekoč izpričala, da sveta stolica ni nameravala bojevati se proti civilni oblasti, ampak ohraniti delo božjega ustanovitelja, Jezusa Kristusa, na zemlji in izpolnjevati kljub vsem žrtvam dolžnosti, ki jih ji je naložil njen božji ustanovitelj. Kako bo vplivala ta okrožnica na francoske brezverce ne vemo, pač pa je skoro gotovo, da bode imela velike posledice.

PERZIJSKI ŠAH UMRL.

Pretekli teden je umrl vladar (šah) perzijskega cesarstva. Njegov naslednik je starejši sin. Pričakovalo se je sicer, da bodo z izpraznjenjem prestola nastali kakih hujši nemiri, toda to se ni zgodilo. Mlajši brat sedanjega novega vladarja, je skušal sicer uprizoriti nemire, toda to se mu je ponesrečilo.

Listek.

Prstan in nesreča.

(Tirolska povest. — Po Seb. Riegerju priredil Marian.)

I.

Med strmim in mogočnim gorovjem se razprostira precej široka dolina, in na koncu nje, prav v kotu, leži med zelenimi travniki, zasenčena z lepim dreviem, lična vas Poljana. Kakih petnajst belih hišic je razstavljenih okrog visokega zvonika, čigar rdeča čelada se že iz daljave blešči nad drugimi, nižjimi strehami. V ozadiju se vzpenja po strmih obronkih smrekov gozd, nad njim pa kipe mogočne skale orjaških gorskih velikanov kakor nepremagljiva straža proti nebu, in strah te obhaja, ko jih pogledaš. Zdi se ti, da se bodo te skale zdajzda odtrgale, zaropotale z velikim hruščem nizdolu in pokopale prijazno vasico . . .

Na skrajnem koncu stoji ob potu velika kmetska hiša, spodaj zidana in lepo pobeljena, zgoraj pa lesena, kakor večina tirolskih hiš. Z vseh oken žare cvetlice in se radovedno ozirajo po lepi okolici. Pred hišo se ograjen vrt z mnogimi prikupljivimi gredicami, pred vrto pa stoji velik križ z lepo, belo podobo Križanega. Kroginkrog hiše se razprostirajo travniki in polja, bogastvo kmetov. To je Jelarjevina.

Cekinasto, solnčno-zlato jutro je ležalo nad vasico. Jablana, ki je stala pred Jelarjevino za križem, je bila čez noč odprla svoje rdeče nadahnjene cvetove in je molela nad križem kakor velik šop pomladanskih cvetlic. Nedolžni cveti so radovedno sklanjali svoje glavice čez križevno strešico, in ko so zagledali trpečega Zveličarja, zalesketale so se jim v obeh biserne solzice. Sklanjali so se cveti čez strešico vedno bolj: poljubovati so hoteli krvave rane Odrešenikove . . . — Zlato jutranje solnce se je nasmihalo, in razposajeni njegovi žarki so šinili pri oknih v sobo, malo poplesali od veselja, pogledali sem, pogledali tja in se vedli zelo nagajivo. Obnašali so se prav po otroško. Za enkrat so se bili zmotili: mislili so, da bodo našli pri hiši veselje, pa ga niso. — Jelar, visok in postaven mož tridesetih let, prikupljivega obraza in prijaznih oči se je poslavljaj od doma in se odpravljaj na daljšo pot. Nekemu bavarskemu trgovcu je bil namreč prodal nekaj lesa, in zato je moral sedaj po opravkih. Ob postelji je zamišljeno stala Jerica, njegova mlada ženka. Lep obraz je bil to: Oči modre in ljubeznjive kakor nebo, lica zdrava in rdeča, lasje mehki in blesteči kakor svila, na ustnah pa ji je ležal bolesten

izraz, vsled česar je bila Jerica še lepša in vabljivejša. Pred njo je stala na tleh zibelka, pobarvana in z velikimi rožami poslikana, iz katere je gledala živahna otroška glavica in dvoje radovednih očes.

»Ne, Bernard,« je rekla žena, »danes ne hodi z doma. Tako tesno mi je pri srcu . . . Strti poročni prstan mi kar ne gre iz glave . . . Bernard, nesrečo nomenia, če se zlomi poročni prstan, in pomni to!«

»Ne bodi nespametna in praznoverna, Jerica,« jo je miril mož; »prstan je bil droben in obrabljen. Zadela si ob železo in moral je počiti.«

»Ne, ne,« je hitela Jerica, »niti dotaknila se nisem prstana . . . Ko sem odrezala prvo trščico, mi je naenkrat padel prstan v dveh delih na tla.«

»Saj pravim; kovina je bila že obrabljena in nič čudnega ni, če je prstan počil. Bodi mirna! Prstan bom dal na Bavarskem popraviti in ti povrh kupim novega, lepšega in močnejšega, ki ti gotovo ne bo nikdar počil.«

»Ali moraš res iti?« ga je boječe vprašala žena.

»Seveda! Ne da se prekreniti. Sam moram biti zraven pri oddaji lesa, sicer bi bilo precej kaj narobe . . . Tudi mi je trgovec pisal, naj pridem sam po denar. Bodi le brez skrbi, Jerica, nič se mi ne bo zgodilo . . . Tembolj nazi nase, da se ti kaj ne pripeti! . . . Veš Jerica, brez tebe ne bi mogel živeti . . . ti si moj raj na tem svetu.«

»In ti meni, Bernard,« sešla mu je hitro v besedo in ga ljubeznivo pogledala. »Rajši te imam kot svoje življenje.«

Mož se je nasmehljil in ji nalahko stresnil desnico:

»Torej zdrava Jerica . . . moli zame . . . v osmih do desetih dneh se gotovo vrnem.«

»Malo te pospremim, ne-li? Otroka vzamem seboj.«

Ne da bi čakala odgovora na svojo nežno prošnjo, je vzela Jerica otroka iz zibelke, zavila ga v veliko rdečo ruto, poškrbnila moža z blagoslovljeno vodo in šla z otrokom v naročju za svojim možem. Počasi sta stopala čez travnik proti kolovozu.

Na koncu travnika stoji ob kolovozu med gostim grmovjem kapelica Matere božje menda že od namtiveka. Tam sta se ločila.

»Jerica, še nekaj! Vsak večer vrata dobro zapri! . . . Že nekaj dni sem se ključno tod volaški begunci — včeraj so jih orožniki zopet iskali — in begunci so dokaj nevarni ljudje.«

»Ne boi se in bodi brez skrbi glede tega,« je odgovorila žena, »saj so hlapci vedno doma . . . Le glej nase! Zate se bojim. Hodi v imenu božjem! On naj te spremlja novsod!«

Tesno je bilo Bernardu pri srcu. Jerica je prestrašeno gledala predse; dete v naročju se je veselo smehljalo.

Bernard je stopil bliže, prijel dete za ročico in smehljaje vzkljnil:

»Z Bogom, Franceliček, z Bogom! Le priden bodi, debelček mali!« Potem je še ljubeznivo stisnil ženi roko: »Z Bogom, Jerica, in na svidenje!«

»Z Bogom! Srečno hodi,« je zastokala Jerica in si z robcem obrisala solzo ki ji je kapala po svežem licu. Obrnila se je k Materi božji v kapelici in zaprosila: »Ti ga vodi, naša Mati!«

Bernard pa jo je hitro krenil po kolovozu. Zdajpazdaj je pogledal nazaj, a kmalu ga je zakrilo grmovje. Tedaj se je tudi Jerica vrnila z otrokom v naročju čez travnik proti domu. Ni šla še po poti sto korakov, ko se je začul iz grmovja za kapelico sikajoč glas, kakor glas razdražene kače. Ob istem času se je prikazala izza leskovja ostudna glava

stare ženske. Z obraza ji je žarela leza in satansko — sovražen nasmeh.

»Čakaj, prokleta,« je siknila ženska in požugala s pestjo za mlado Jelarico. »Boš videla kaj zna Piskovka! H . . . č bo vzela tebe, tvojeja potepenca in vajino gadjo zalego! O le čakajte!«

Piskovka je bila tu s Poljan, grda in stara kakor čarovnica, zlobna pa še bolj. Gojila je proti Jelaricvi Jerici smrtno sovraštvo in mu dajala duška ob vsaki priliki, kadarkoli je mogla. Sovraštvo pa je izhajalo iz prejšnjih razmer, ki so bile med Piskovko in Jerico. Jerica je namreč imela za seboj že bridko in jako grenko življenje, polno težav in preskušanj. Treba je, da ga nekoliko pojasnimo.

Bila je najmlajša hči bogatega Matične. Že od nekdanj je je gorela v srcu tiha ljubezen do mladega Jelaria, in ta ljubezen se je razžarela še bolj, ko ji je tudi Bernard povedal, da ima rad edino njo na vsem svetu. Matična in stari Jelar pa sta se bila pred leti zarletla radi nekih gozdnih razprtij v dolgoletno pravdo, ki se je končala Matični v slabo; plačati je moral vse stroške in izgubil je tudi vse svoje dozdnevne pravice. Tako je prišlo med obe hiši sovraštvo. — Zato tudi Matična kratkoma ni hotel ničesar vedeti o poroki med Jerico in mladim Jelariem; rašči bi bil požgal svoj dom, kakor da bi jo dal niemu, tako je večkrat govoril. — Brezobzirni oče je šel še dalje; prisilil je svojo hčer, da je vzela najstarejšega sina Piskovega, Tadeja, ki ni bil priljubljen menda nikomur v vasi, kaj še dobri in nežni Jerici. Surov in silovit človek je bil to in Jerica ni imela do njega niti trohice ljubezni. Menda še nikdar pri nobeni poroki ni bila nevesta tako žalostna, kakor pri tej, in še na nobeni svatbi se menda še ni toliko solz prelilo, kakor se jih je takrat, ko sta se vzela Jerica in Piskov Tadej. — Pozneje ni imela Jerica pri Piskovih niti enega veselega in srečnega dne. — Tadej je s svojim surovim obnašanjem mučil mlado gošobičico, klerkoli je le mogel; nekaj tednov po poroki jo je že tepel in ona je trpela udano in potrpežljivo. Stara Piskovka ji je bila mačeha, kakršno si niti misliti ne moremo; cele dneve je raglala; tepla in zasledovala je ubogo Jerico po vseh potih in nikamor se ni smela ganiti. Volino je trpela Jerica tudi to. — Tadej je bil pretepač. Če je na vasi vstal kak prepri, Tadeja gotovo ni manjkalo. Nič se ni spametoval tudi po poroki, in pol leta po njej se je zgodilo, da je pri pretepu zabodel nekega hlapca skoro do smrti.

Poklicali so Tadeja pred sodišče; ker je rekel, da je storil svoje dejanje v silobranu, ga niso kaznovali z zaporom, pač pa so ga vtaknili za 10 let k volakom.

Bilo je ravno v začetku leta 1859., ko se je ločil Tadej od svoje domovine in prišel na italijansko bojišče. Bojeval se je v več bitkah; v bitki pri Magenti pa ga je doletela nesreča. Krogla ga je zadela v desno stran prsi in umrl je že na bojišču. Nekaj tednov pozneje so dobili na Poliane njegovo obleko in uradni mrtvaški list. Ure in poročne prstana vojaška oblast ni bila poslala. — Jerica je obžalovala par dni svojega moža in potočila za njim nekaj odkritosrčnih solz, prikriti pa ni mogla lahkote in tolažbe, ki sta se ji naselili kmalu v srce. — Zakon s Tadejem je bil brez otrok, in sedaj je bila Jerica popolnoma prasta.

Pol leta pozneje je umrl tudi stari Matična. Znova se je približal mladi Jelar, ki je bil še vedno fant, svoji nekdanji izvoljenki, in jo poprosil za njeno roko. Razumela sta se in si obljubila, da se vzameta. — Tedaj je vskipela stari Piskovki jeza do vrha. Strahovito se je togotila nad Jerico, ker je tako hitro pozabila svojega prvega moža Tadeja. Ni mogla

verjeti, da bi bogata Matičnova hči zapustila Piskovo hišo in odnesla seboj ves denar, ki ga je dobila za doto. V svoji glavi si je bila namreč starka zasnovala načrt, omožiti Jerico čez par let z mlajšim, nedoletnim sinom Filipom. Načrt ji je seveda spodletel, in to jo je dražilo.

Jerica ni nič skrivala svoje ljubezni do Jelaria. Ni bila zamrta ta ljubezen; ampak bila je še vedno mlada in goreča. Začele so se prve predpriprave za poroko. Tedaj je nastonila starka z vso silo z vso togoto proti Jerici, in bilo je, kakor bi se bilo peklo zarotilo proti njej. Starka jo je preklinjala z najgršimi, najostudnejšimi kletvami, zmerjala in pitala jo je z najzlobnejšimi priimki. Jerica ni mogla več mirovati. Očitati je začela starki vse grozovitosti, vse žalitve, vsa grda obrekovanja, ki jih je morala v dobrem letu pretrpeti pri Piskovih. Piskovka se je penila od jeze in razburjenja in v svoji besnosti je zaprisegla Jerici večno sovraštvo. Ko je odhajala Jerica od hiše, kričala je stara čarovnica: »Čakaj, kača, še se snideva! — Ogrenila ti bom življenje, da boš pomnila! Zvijala se boš, a iz škripcev ne boš mogla. Le pojdi, kamor hočeš; vеди pa, da stara Piskovka ne bo nikdar mirovala in ti bo vedno za petami!«

Spolnjevalo se je, kar je zlobna starka zaprisegla in sovraštvo je bilo tem hušše, čim srečnejša je bila Jerica ob strani svojega drugega moža. —

Tisto jutro je bila Piskovka priča ljubeznivemu in prisrčnemu slovesu mladih zakonikov. Z vso močjo je zaplanol ogenj sovraštva v njenem srcu in zavist je švigala na dan z vso silo. Starka je stopila izza grmovja stisnila in zavijetela proti Jerici pest, in zavist je rodila grozovite besede:

»Čakaj, prokleta! Med te in tvojeja potepuha vržem poleno, ki bo oba podrla na tla, in ne bodeta več vstala . . .«

(Dalje prihodnjč.)

Potnik na zmrzli cesti.

Po zmrzli cesti stopa popotnik.

Ozira se v duhu proti svojemu cilju in namenu, ozira se tudi nazaj . . .

Mrzla zima vlada krog in krog. Pri gorki peči se grejejo otroci. Skrbna mati jih čuje in neguje pred mrazom, kakor čuje in neguje ptica svoje mlade pred grabežljivim jastrebom. Skozi okno je videti, kako naletava beli sneg, ki so ga nekateri šele prvič videli to zimo. Kako bi jih neki ne zanimal ta beli sneg, ki je tako lep in morda tudi dober?! — Kako radi bi poleteli v mrzlo naravo in se malo poigrali s tem belim prijateljem; kako radi bi že bili popotniki, ki bi stopali po zmrzli cesti! . . .

Mrzla zima vlada krog in krog. Pri gorki peči se grejejo otroci in rešujejo šolske naloge. Ta računa, oni bere, tretji piše. Lepo je videti pridne otroke! A ta ali oni sedi morda prisiljeno pri knjigah in misli mu hite v prosto zimsko naravo, tja, kjer se navadno zbirajo otroci in se vozijo na saneh. Kako rad bi letel iz sobe; če bi mu stariši dovolili; kako rad bi že bil popotnik, ikbi stopal po zmrzli cesti!

Mrzla zima vlada krog in krog. Po zmrzli cesti stopa mladenič krepko in odločno . . . Ozira se za svojim ciljem, ki se blesti tam v daljni daljavi, za svojim ciljem, katerega mora prav gotovo doseči, saj ga je doseglo že toliko popotnikov, ki so hodili po isti poti pred njim. In v svoji domišljiji zazre nejasno podobo nove dežele, ki se razprostira onstran belih, visokih vrhov, deželo novih ljudi, novih šeg in navad. On se ne ozira nazaj. Čemu neki?! — On stopa krepko in odločno po zmrzli cesti naprej . . .

Mrzla zima vlada krog in krog. Po zmrzli cesti stopa krepko in odločno zala mladenka in gleda v duhu novo deželo, kamor so prišli že premnogi popotniki, ki so hodili ravno po tej poti. Morda jo je opomnil njen angelj varih, predno je šla od doma:

»Mladenka stoj! — Ne hodi! Onstran belih teh vrhov je mnogo snega in mnogo snežnih zametov. Ne hodi, morda se izgubiš v snegu in mrazu?!« Toda ona ga ni poslušala, šla je od doma in sedaj gre po zmrzli cesti naprej...

Mrzla zima vlada krog in krog. Po zmrzli cesti stopa resnoba mož. Vše je prekoračil strm vrh bele gore in z neko podvojeno hitrostjo gre proti svojemu cilju, katerega že zre pred seboj. Na potu je bil parkrat padel, ker ni imel podkovanih črevljev, parkrat je zašel,

ker je hodil po bližnjicah, ki mu niso bile znane, parkrat se je pomudil predolgo v gostilni... Zato gre sedaj s podvojeno hitrostjo, vajen mraza in snega, po mrzli cesti naprej...

Mrzla zima vlada krog in krog. Po zmrzli cesti stopa mlada žena. Tudi ona je že prekoračila strm vrh bele gore in z nekim začudenjem se ozira za svojim ciljem. V svoji mladostni domišljiji si je mislila deželo tostran gora vso drugačno, kakor je v resnici. Zakaj ni poslušala svojega angela variha, ki ji je pravil tako pogosto o velikih sneženih zametih zakaj neki je zapustila svoj mili domači kraj, kjer je zagledala luč sveta, kjer je tekla njena zibelka — tako hitro?! In sedaj ne more več nazaj, po zmrzli cesti mora iti naprej proti svojemu cilju, ki ni več daleč...

Mrzla zima vlada krog in krog. Na koncu zmrzle ceste stoji pri svojem cilju starček. Prehobil je dolgo pot v mrazu in snegu. Naprej ne more, ozira se nazaj in samcat premišljuje zgodbe svojega potovanja. Prehobil je dolgo pot v snegu in mrazu. In na tej poti je mnogo doživel večkrat padel, večkrat zašel. Misli je večkrat, da ne bo prišel nikdar do svojega zaželjenega cilja, da ga bo prav gotovo strla huda zima ali pa ga bodo objeli mnogi zameti...

»Hvala Bogu!« vzdihne naposled iz dna srca.

»Gospod, daj mi večni mir in večna luč naj mi sveti!« ...

Fr. Pavšič.

Razgled po domovini.

Proč s svobodno šolo. Naši liberalci imajo na programu strankinem tudi zahtevo po »svobodni šoli«, to je po taki šoli, v kateri se ne bo poučeval krščanski nauk, ker ne bo dovoljeno katoliškemu duhovniku prestopiti solskega praga. Za tako šolo se ogrevajo tudi naši liberalni učitelji. Kakšna bi bila mladina, ki bi pohajala tako šolo, o tem imamo žalostne zglede na Laškem. Tu je namreč brezverska vlada vpeljala »svobodno šolo« in v tej je mladina popolnoma posurovela. Nedavno se je izrazil nek imeniten laški zdravnik o podivjani mladini: »Če bo šlo tako dalje, potem bomo imeli v petdesetih letih same anarhiste, Boga hvalim, da ne bom več tako dolgo na svetu.« Vsi modri možje pripisujejo zločine med mladino in druge hudobije v prvi vrsti »svobodni šoli«. Da se tudi pri nas kaj takega ne vpele, zato morajo pri prihodnjih državnozbornih volitvah vsi krščanski možje na volišče, da preprečijo izvolitev liberalca za poslanca, da ne bo mogel na Dunaju glasovati za tako postavu, s katero bi se tudi pri nas »svobodna šola« vpeljala.

Pevsko društvo »Ljubljana« je obhajalo pretekli teden 15letnico obstoja. Pri slavnostnem obedu je govoril tudi Ekar urednik celovškega »Mira«, ki je prav grdo napadel slovensko duhovščino radi vol. reforme. Mi bi svetovali Ekarju naj gre raje po volilnem okraju ki je določen za Slovence na Koroškem agitirat za dobro stvar, nego da hodi v Ljubljano napadat stan, kateri je tudi že njemu storil mnogo dobrot. Ali se strinja ta predrzni napad s tajništvom katoliškega političnega društva za koroške Slovence, čigar tajnik je Ekar?

Katoliški Slovenci na Dunaju so jeli misliti na zgradbo lastnega doma. V ta namen so začeli zbirati denarne doneske. Obračajo se za podporo tudi na prijatelje v domovini.

V Ljubljani je umrl pred tednom trgovec z usnjem gospod Ivan Seunig.

Umeščen je bil pretekli teden na župnijo Rakitna ondodni upravitelj gospod Josip Juvanec.

Volitev župana v Stari Loki. Prej nego smo mislili je se udali liberalni odborniki starološke občine. Že prejšnji teden se je mogla izvršiti izvolitev župana in svetovalcev. Pri volitvi teh je bilo navzočih 26 odbornikov, 8 liberalcev ni glasovalo. Za župana je bil izvoljen gospod Gašpar Triller, svetovalci so gospodje: Anton Kalan, Avgust Kalan, Avgust Jožef, Cof Janez, Svolšak Janez, Alič Janez, Porenta Janez.

Vodstvo »Slov. Ljudske Stranke« je imelo pretečeni terek 8. t. m. sejo. Pri tej se je vodstvo ustanovilo kot osrednji volilni odbor za bodoče državnozborn. volitve. Izvolil se je iz-

vrševalni odsek in odobril načrt za volilno organizacijo. Sklenilo se je sklicati 28. februarja v Ljubljano shod zaupnikov, da se določijo kandidati. Opozarjamo že danes na ta važni zaupni shod.

Dvornik svetnik Šuklje ne bo več — kakor se čuje — pri prihodnjih državnozbornih volitvah kandidiral v ljubljanskem okraju temveč v novomeškem.

Prezidava ljubljanskega Južnega kolodvora se bo vendar vršila. Pogajanja med vlado in Južno železnico so končana. Po prezidavi bo ljubljanski Južni kolodvor eden najlepših v Avstriji.

Namesto surovega lista liberalne »Ose« bodo liberalci začeli izdajati nov framaonski list imenovan »Svobodna misel«. Ista usoda, ki je doletela »Oso«, ali bolje rečeno »Osla« bo prej ali slej zadela tudi to framaonsko podjetje, katero bo vodil magistratni uradnik Aškerc.

Vodstvo deželne blaznice na Studencu pri Ljubljani je prevzel gospod dr. Franc Goestl.

Državni poslanec dr. Ferjančič je menda obolel, zato je odpadel v državnem zboru njegov predlog po upeljavi takozvanega kancelarparaafa, po katerem bi bilo pod ostro kaznijo prepovedano duhovnikom za časa volitve spregovoriti v cerkvi ali zunaj cerkve kako besedico o volitvah ali kandidatih, ki se bodo oglašali. Pravosodni minister Klein je sam nastopil proti temu predlogu slovenskega poslanca-liberalca, tudi liberalci drugih krajev se niso strinjali z njim. Tako malo pomena imajo slovenski liberalni poslanci na Dunaju.

Ulom v stolnem župnišču v Ljubljani. Ukradenih je bilo v torek 8. t. m. popoldne gospodu stolnemu vikarju dr. Josipu Jeršetu okoli 700 kron. Tat se je od druge do tretje ure popoldne priplazil s ponarejenim ključem v sobo ter je izpraznil vse predalčke, v katerih je bil zvečins cerkveni denar. Policija tatu marljivo zasleduje. Nekega sumljivega človeka so zaprli.

Gorenjka — slušateljica na dunajski univerzi. Gospa Tončka Gaber, rojena Jesenko, bivša učiteljica na Primskovem, je vpisana na filozofski fakulteti, kjer študira umetniško zgodovino in narodopisje. Zanimivo je, da je ona prva Jugoslovanka v tej stroki.

Merolzkusni uradi. Piše nam trgovec: Velike sitnosti imajo trgovci in krčmarji po deželi, ako so po več ur oddajeni od meroizkusnih uradov. Marsikateri trgovec ima le eno tehtnico, a jo mora ob reviziji pokazati uradu in je tako dva, tri dni brez tehtnice. Te sitnosti bi se odpravile, ko bi uradnik seboj nosil potrebne stvari ter na mestu polzkušal tehtnice.

Nove poštne vrednotnice. Sedanje poštne nakaznice, zalepke in časniški ovoji veljavni so samo do 15. januarja t. l. 16. januarja t. l. rabiti je nakaznice po 3 vinarje, zalepke po 11 vinarjev in časniške omote po 4 vinarje. — Ako ima kdo več teh vrednotnic v zalogi, jih lahko zamenja do 31. marca 1907. Dne 16. januarja pridejo v promet tudi nove tiskanice za oddajo brzojavk po dva vinarja. Kdor ima še cele brzojavne sklade po 30 vinarjev (Telegrambloks), jih lahko zamenja do 31. t. m. Pristojbina za loko-pisma je sedaj tudi 10 vin. ne več 6 vinarjev, kakor dosedaj. Toliko v pojasnilo, da se občinstvo lahko obvaruje škode.

Od liberalcev. Dr. Tavčar ne bo kandidiral v državni zbor pod nobenim pogojem. Tako poroča »Slov. Narod«. Nam na tem ni nič, ali kandidira, ali ne. Za nas je zanimivo samo to, da ne bo izvoljen, če tudi kandidira. »Tagespost« je pisala, da bo dr. Triller snubil v Ljubljani državnozborni mandat. »Narod« pravi, da o tem še ni sklepa.

g Podraženje soli. Dunajski listi naznajo, da se zviša cena kuhinjske soli za 20 v pri 100 kg.

Podraženje jekla. Nekatero tovarno se zvišale ceno jekla za 20%.

g Podraženje opeke. Na Češkem so lastniki opekarn zvišali ceno opeki za 2 K pri tisoč kosih.

Osebna vest. Trgovinski minister je imenoval državnega in deželnega poslanca vodjo Frančiška Povšeta za člana c. kr. permanentne komisije glede na določitev trgovinske vrednosti medsebojne prometne statistike. Državni in deželni poslanec Povše, ki je bil prej že šest let član te komisije, je zdaj upravičen kot komisijski član do naslova c. kr. komercialni svetnik.

Nove naredbe glede na novačenje. »Prager Tagblatt« poroča, da izda vojno ministrstvo glede na novačenje strožje naredbe, da s tem pripravi vse za zvišanje števila vojaških novincev, ki bo čez leto dni potrebno. Predvsem ne bodo manjše napake na vidu in posluhu oprostile novincev od vojaške službe, le znatna kratkovidnost bo prišla v poštev. Pri roki morata manjkati dva člana ali pa celi prst, da bo dotičnik od vojaške službe oproščen. Pač pa se bodo odslej bolj ozirali na srčne napake in živčne bolezni.

Sorška afera. Najvišje sodišče je zavrnilo ničnostno pritožbo Janeza Luštreka, Franca Wencla in Marije Bukovec iz Sore.

Vodovod za Kranj in okolico. Poroča se nam z Dunaja, da je cesar potrdil zakon, ki zagotavlja vodovod za mesto Kranj in okolico.

Izgubljen denar. Dotičnega moža, ki je našel nekaj denarja, kakor nam je poročal v

»Domoljub«, prosimo naj nam pošlje še enkrat svoj natančen naslov. Zglasil se je nekdo v našem upravnishtvu, ki je izgubil znatno svoto denarja.

V Gorici se je mudil pred tednom Kitajec po imenu Ling hien Tszo. Gre iz milanske razstave v domovino. Govori le laško in angleško.

Pevsko društvo »Glasbena Matica« je preredilo preteklo nedeljo velik ljudski koncert v veliki dvorani hotela »Union«.

Dveletna vojaška služba. Vojni minister je v delegacijah obljubil, da se uvede dveletna vojaška služba, če se zviša število vojaških novincev.

Z ljubljanskega barja. Pod tem naslovom smo priobčili v zadnji številki dopis, na katerega smo prejeli pojasnilo, ki ga priobčujemo, ker ne maramo nikomur napraviti krivice. Slavno uredništvo! V zadnji številki vašega lista mi dela vaš dopisnik — ne vem ali iz zlobnosti ali nevednosti — veliko krivico. Da se ta krivica popravi upam, da objavite v prihodnji številki sledeče pojasnilo: 1. Da se ravno jaz ne spodtikam nikdar in nikjer nad nobeno pobožnostjo, to vé vsak mojih rojakov, vé vsak mojih učencev in vé vsakdo, ki me osebno pozna. 2. Res sem pa govoril, da ni dobro puščati na sveti večer luči same vso noč goreče, ko odidejo odrasli k polnočnici, otroci in stari ljudje pa spat. Osobito s petrolejkam naj bodo previdni, ker se zgodi z istimi vsak trenutek kaka nesreča. Pristavil sem pa izrečno, da naj dado mati ali oče na sveti dan v ta namen v cerkvi večji dar, ali pa naj obdare kakega siromaka. Gotovo bo to Bogu vsaj toliko ljub, če ne ljubše, kakor da so svetili vso noč. 3. Res sem rekel tudi, da je bolje, da z barja ne grede k polnočnici — toda samo otroci, ki bodo po dolgem dnevu in dolgi poti v cerkvi samo spali. Sveti dan je glavni dan in zato se naj otroci dobro naspé, da bodo zdravi in čvrsti vstali in bodo tako tembolj z vsem srcem v cerkvi Boga slavili; truden in zaspan človek še za molitev ni za nič. 4. Da bi učencem pravil, da se ne vé nantanko, katera vera da je prava, je skoraj preabsurdno, da bi to pojasnjeval. Vse, kar sem kedaj o veri govoril, je to, da sem rekel in to še ponavljam, da bo pred sodnim stolom ložje obstal pošten drugorec, kakor krščen slepar. Tako in nič drugače sem učil učence, in to na način, da so me v tem smislu tudi razumeli, o čemer se vsakdo lahko vsak čas prepriča, samo da ne izbere v to največjega telička. — S spoštovanjem Fran Črnagoj, nadučitelj. — K poročilu gospoda nadučitelja Črnagoja smo dobili ravnokar še sledeče pojasnilo, ki ga tudi priobčujemo. Sedaj ima besedo g. Črnagoj. V zadnji številki »Domoljuba« je dopis z ljublj. barja močno zbudel našega Črnagoja. Kakor sem zvedla, sodi, da so pisali g. kaplan Köchler, jaz mu pa povem, da še gotovo vedli niso nič o tem. Sedaj se pa krči in gode, kakor maček, če mu stopiš na rep. Opravičuje se ter pravi, da bi bilo bolje vbogaime dati, kar se brez potrebe počge na sv. večer. Jaz pa pravim, da naj bi bil on raje doma in vbogaime dal, kar »zacira«, ko gre na liberalen shod v Ljubljano. Dosti gotovo ni, pa bi vsaj kak »Bog plačaj« dobil, pa »Domoljub« bi ga pri miru pustil. »Slovenski Narod«, katerega naročnik je, ga ne bo naučil drugače govoriti o verskih stvarih. Dobro naj premisli, kje tiči dopisnik, oziroma dopisnica in vé naj, da g. kaplan niso tako hinavski, da bi pod ženskim imenom pisali. Toliko v pojasnilo, če botreba, pa drugič več.

Mlada barjanka.

Kmečka društva so začela ponekod rasti kakor gobe po dežju. Snujejo jih liberalci, strastni sovražniki kmetov. Treba jim bo se-

daj takih društev, ker se bližajo volitve. Kakor smo napovedovali, tako se v resnici godi. S hinavskimi obrazy se bližajo liberalci kmetu in delavcu, da bi ga pridobili za volitve. Mi pa pravimo: Kjer ste bili doslej, ostanite še za naprej, Roko proč od kmeta in delavca, liberalni hinavci!

Za naš list. Od vrlega gorenjskega mladeniča smo prejeli tole: Naš prijatelj »Domoljub« hoče v novem letu tudi nam fantom kak predalček prepustiti, da se kaj pogovorimo. Dvajsetletnega »Domoljuba« se hočemo še bolj zvesto okleniti, nego doslej. On bode novice prinašal in nas učil, mi pa ga bomo z veseljem čitali. Tudi za kmeta je dandanes potrebno in koristno orodje: pero in papir. Marsikdo trdi, da kmečkemu ljudstvu izobrazba nič ne koristi, uči naj se le gospoda, katera si s tem kruh služi. Toda ta trditev je prazna. Poleg marljivosti in delavnosti je kmečkemu ljudstvu potreba dandanes tudi šole, to je izobrazbe. Citajmo radi v katoliškem duhu pisane knjige in časopise, saj ravno v tem obstoji naša izobrazba. Varujmo se pa katoliški veri sovražnih spisov, saj vsak lahko spozna, kam vodi človeka umazano liberalno časopisje. Stori ga malomarnega za božje in cerkvene zapovedi, pahne ga v časno in tudi v večno nesrečo. Delajmo mi za »Domoljuba« in »Domoljub« bode za nas.

Socialni demokratje so sklenili pri zadnji okrajni konferenci, da se udeležijo v Ljubljani samostojno vseh volitev v državni zbor, pa tudi kasneje v občinski svet in deželni zbor. Po deželi tudi nastavijo svoje kandidate, ki upajo o njih, da jih bodo tam, kjer liberalci ne bodo nikogar nastavili, podpirali liberalni volivci. Čujemo, da se je Kristan pri shodu precej spodtikal nad mladimi, češ, da je to pravzaprav hinavščina, da se ne priklopijo socialni demokratiji. V Ljubljani upajo, da pride do ožjih volitev, pri katerih zmagajo. — Na deželi bodo dobili le malo glasov razven morda v delavskih krajih Idriji in Zagorju ob Savi, kjer je žalibog delavstvo še vedno tako zapeljano, da ne uvidi v socialno demokratični stranki le privesek židovskih kapitalistov. Čudom se namreč čudimo, kako more slovensko delavstvo slediti socialistom, ki so že neštokrat pokazali jasno, da so najhujši nasprotniki vere. V prvih vrstah se bore socialni demokratje v Avstriji ob strani judov za razporoko, za svobodno šolo, za ločitev cerkve od države itd. Spoznalo bo delavstvo to stranko prej ali slej, da bi le ne bilo prepozno. — Kakorč ujemo bodo tudi na Goriškem socialisti poskusili svojo srečo. Zato pozor!

Liberalci med seboj. Kranjski liberalci so sklenili ustanoviti posebno »svobodomiselnno zadržno zvezo«. Kranjske liberalne zadruge so sedaj v celjski zvezi, ki je tudi popolnoma liberalna. Tej seveda ni po godu da ji namerava nova liberalna zadržna zveza iztrgati nekaj zadrug, zato ima menda nalogo mlekarski nadzornik Legvart to ustanovitev preprečiti. Prihodnost bo pokazala, kdo bo zmagal Lenarčič ali Legvart.

»Novi List« v Trstu je pričel izhajati dvakrat na teden. Priporočamo ga vsem našim čitatelnicam, izobraževalnim društvom ter sploh somišljenikom. Za celo leto velja 8 kron.

Katoliško slovensko delavsko društvo v Preski pri Medvodah ima prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m., redni občni zbor, h kateremu vljudno vabi vse člane odbora.

Shod na Kumu. V nedeljo, dne 20. t. m., bo na Kumu prvi romarski shod.

Čenjene dopisnike prosimo, naj pišejo svoje dopise samo na eno stran lista in ne na dve, da olajšajo delo v tiskarni.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Komende. Tudi za nas Komenčane bi bilo potrebno izobraževalno društvo. Mnogokrat se ponavlja, kolike važnosti so izobraževalna društva za mladino, za naše ukažljive mladeniče. Kje pa naj dobi mladina potrebne pouka in izobrazbe, če ne v društvu potom dobrega berila. Potrebno bi bilo, vsaj nekaj. Naj bi se ustanovila farna knjižnica, ako se izobraževalno društvo ne more ustanoviti. Naša mladina pridno pije, se lišpa in pleše, a alkohol, lišp in ples naše mladine ne bo izobrazil. Naj vam v kratkem omenim shoda, ki je bil dne 6. prosinca v Topolah pri Mengšu. Bil je jako dobro obiskan. Suhadolcev je prihitelo do 40 k poučnemu predavanju. G. predavatelj nas je seznanjal z zgodovino slovenskih pokrajin. Povedal nam je, koliko bogastva imamo še zakopanega v dragi nam domovini. Podučeval nas je o koristnih kmetijskih organizacijah, o živinoreji, sadjereji in o raznih zadrugah. Dotaknil se je Švice in Danske, povedal nam je nekoliko o enakih in splošni volivni pravici, o razmerah v Franciji. Bili smo zelo veseli predavanja. Komenčani, zdramimo se iz spanja! — Mladinoljub.

Iz kranjskega okraja.

g Kranjska podružnica »Slovenskega čebelarkega društva« ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m., ob 2. uri popoldne v gostilni na »Stari pošti«. Čebelarji in prijatelji čebelarstva se vljudno vabijo.

g Za čebelarje loške okolice. V nedeljo, dne 27. t. m. ima škofjeloška čebelarska podružnica svoj letni občni zbor. Zatorej vabimo čebelarje loške okolice, da bi se tega shoda prav v obilnem številu udeležili. Še prav posebno pa vabimo one čebelarje, ki še niso v čebelarskem društvu, da bi se udeležili shoda, posebno čebelarji loških hribov, katerih je veliko. Naj bi se tudi oni pridružili enkrat in prišli na shod. Vsak čebelar naj skuša seboj pripeljati vsaj enega tovariša čebelarja. Na shodu se bodo obravnavale važne čebelarske stvari. Shod se vrši po krščanskem nauku ob treh popoldne v gostilni pri Balantu (v salonu). Na shod pride tudi predavatelj tajnik osrednjega čebelarkega društva g. A. Bukovic. Po shodu pobirala se bo tudi udnina za tekoče leto. Udje podružnice naj nikar ne pošiljajo udnine v Ljubljano osrednjemu društvu. Torej čebelarji — posebno še vi stari možje, ki imate obilo skušenj — pridite v obilnem številu na shod dne 27. t. m. k Balantu. Čebelar.

g Cerklje. K. s. izobraževalno društvo je imelo dne 6. prosinca dobro obiskan občni zbor. Predsednik se je v svojem govoru ozrl na društveno delovanje v preteklem letu. Reči moramo, da smo zopet storili korak naprej. Navdušuje za pravo izobrazbo raste in sme mo upati, da bode donesilo lepih sadov. — Predavanje je že bilo 2. in 16. grudnia 1906 o zemljiški knjigi. Predsednik je v teh predavanjih povedal veliko važnih stvari zlasti za gospodarje. Kateri gospodar še ni imel opraviti z zemljiško knjigo in kateri je zagotovljen, da ne bo imel opraviti v prihodnosti! Zato je pa tako predavanje zelo koristno za gospodarje. V nedeljo, dne 20. prosinca, ob 3. uri popol. bo prišel predavatelj v izobraž. društvo gospod profesor Evgen Jarc iz Kranja. Predaval bo o avstrijski ustavi z ozirom na kmečki stan. Vabijo se vsi udje in po njih vpeljani gostje.

g V Veselovem je mladenička Marijina družba priredila v nedeljo pred novim letom šaloigro »Vedeževalka«. Fantje so bili kos svoji nalogi. Nekateri so prav dobro pogodili

svojo vlogo. Le tako naprej! Vaja stori mojstra.

g Iz St. Jurija pri Kranju. Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 20. t. m. popoldne ob polu štirih v prostorih pri g. tupici Gregorčičevo slavnost s sledečim vspremem: 1. Slavnostno predavanje o pesniku Gregorčiču. 2. Pesmi: Jakob Aljaž: Zaostali ptič, poje mešani zbor; P. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko, poje moški zbor. 3. Deklamacija: Siromak, zložil S. Gregorčič. 4. Volarič: Eno devo le bom ljubil. 5. Deklamacija: Hajdukova oporoka, S. Gregorčič. 6. Venček narodnih pesmi. 7. Igra: Zamujeni vlak. — K obilni udeležbi vabi od bor.

g S Križne gore. (K starološkimi občinskimi volitvam.) Dopisnik »Naroda« se zaletava v nas in v vse katoliško narodne volivce, češ, da smo analfabetje, to se pravi; nevedneži. Toda, če bi mi bili z liberalci volili, potem bi nas gotovo ne imenovali analfabete, temveč hvalili bi nas. Da pa ta ali oni mož morebiti ne zna brati, to surovega dopisnika nič ne briga, saj na Križni gori nimamo šole. Če pa naši otroci pet do šest let hodijo v šolo, pa še brati ne znajo, je pa temu vzrok nova liberalna šola. Ako bi se naši učitelji toliko trudili za vzgojo njim izročeni otrok, kakor se trudijo za liberalno agitacijo, bi pač ne bilo nobenega analfabeta več. Analfabete iščite med liberalci, ki ne vedo, da se že izvoljeni odbornik ne more voliti še za namestnika. Omenimo naj še, da se liberalcem sedaj po volitvah zdita Križna gora in Planica previsoki, pred volitvami nista bili previsoki, saj so trikrat preležali agitirat, toda njihova pot je bila brezuspešna.

Škofjeloške novice.

I Izjava. Jaz Janez Florijančič, kaplan v Stari Loki izjavljam s tem: 1. da pri svoji pridigi, v nedeljo 16. decembra 1906 nisem nikakor imel v mislih pokojnega Petra Logonder iz Belkja in da nisem nameraval njegovemu spominu ničesar očitati; ako so me poslušalci drugače razumeli, to obžalujem. 2. Da s svojim nastopom istega dne v hiši Petra Irljih v Virmanšah nisem imel namena to hišo označiti kot pregrešno in nekrščansko; priznavam, da sem se prepričal o popolni pobožnosti in krščanski zavesti cele Irljihove družine in ako sem v naglici izpregovoril kjerkoli kako nasprotno besedo, to preklicujem in obžalujem. — V Škofji Loki, dne 3. prosinca 1907.

I Popolno vso komando ali pa nič, je deviza liberalce. Ker so pri občinskih volitvah v Stari Loki tako grdo pogoreli, sta graščak Strahl in prejšnji župan Dolence odložila vse posle pri požarni brambi. Ne bo nič škodovalo, ako še drugod isto storita in ž njima tudi drugi liberalni somišljeniki.

I Volitev župana v Stari Loki se je vršila mirno. Naložena kazen, ker se niso liberalci prvič hoteli vdeležiti županske volitve in pa odločen nastop politične gosposke, ki je zahtevala takojšnjo iztirjatev glove 30 K in nadaljno večjo globo, ako se zopet volitve ne vdeležijo, jim je vzela vso srčnost. Kakor šolarčki ponižno so zdaj prišli k volitvi in nemo gledali izvolitev katoliškega moža Gasparja Triller za župana starološkega. Za svojo prejšnjo srboritost so pa dobili plačilo s tem, da ni noben izmed njihove srede voljen za svetovalec. O jerum, jerum, kako se vse spremeni! Prej na konju, zdaj pa na tleh!

I Zadnja tolažba liberalnih invalidov je še tožarjenje pri sodniji za vsako količkaj dvoumno besedo. Gosp. kaplanu v Stari Loki so iz maščevanja, ker jih je vrgel iz sedla, naenkrat obesili na vrat kar tri tožbe. Seveda liberalce je razžaljen, če ga le po strani pogledaš, kaj šele, če ga spomniš na njegove

dolžnosti. Obenem si pa mislijo, duhoven bo tako spodaj.

I Koga se liberalci boje? Liberalci se radi na prsi bijejo, češ, da se nikogar ne boje. A pred enim imajo strašanski strah, namreč »Slovenec«. Kovačev Gašper je o priliki zadnje pogrebščine v Stari Loki zažugal, da je pripravljen 100 gld. zatoževati, če bo »Slovenec« tudi o njem pisal, da je bil zraven. Zadnjič mu je »Slovenec« sicer prizanesel, a če ne bo po gostilnah bolj krotil svoje liberalne jeze in bolj pazil na svoje besede, se bomo malo več ž njim pomenili. Gašper prst na usta, če ne pride parkelj!

I Katol. izobraževalno društvo je ponovilo igro »Mlinar in njegova hči«. Ker je bila predstava ob 4. popoldne, prišlo je dokaj gostov iz Selc, St. Lenarta, Poljan in Stare Loke. Predstavljalo se je, kakor prvič, nad vse dobro. Le tako dalje!

I Da se katol. izobraž. društvo dobro giblje, vedo tudi v liberalni čitalnici. Na občnem zboru so dali duška svojim srčnim bolečinam s tem, da so se hudovali nad onimi svojimi člani, ki so na Miklavžev večer peljali svoje otroke rajši v katoliško društvo, kakor v čitalnico. Bridko je govornik vzdihnil: »V čitalnici smo imeli vseh otrok 23, v kat. društvu pa 150«. Primerila se mu je mala pomota, katero tu popravimo: v kat. društvu ni bilo le 150 otrok, ampak čez 250! Na kateri strani je ljudstvo? Vas bo kmalu strah sramote, če pojde tako dalje!

I K poročilu o staroloških volitvah moramo pripomniti, da Ingličev Matevž ne opravlja več cerkveniše službe v kapucinski cerkvi, ker se mu je takoj jasno povedalo, da agitacija za liberalizem in opravilo v cerkvi ne gresta skupaj. Tako je prav!

I Sneg nas je hotel kar zakopati. Ljudje, ki so imeli v nižavi opraviti, niso mogli po več dni domov v hribe. Pa tudi ni bilo varno radi težavne poti in radi plazov. No letos ne bo treba dajati za maše za sneg in se bo les iz gozdov lahko spravil.

Bohinjske novice.

g Novice iz Bohinja. Lep novoletni dar dobili smo v Bohinju. Gosp. Fr. Povše, državni in deželni poslanec, poseben dobrotnik Bohinjcev, posredoval je pri kmetijskem ministru, da je isto v državnem proračunu postavilo 600 kron za vsakoletno premovanje konj za obe bohinjski občini. Odslej se bo toraj redno državno premovanje za ves Bohinj vršilo na Bistrici. Bohinjci smo gosp. Fr. Povšetu za opisano pridobitev hvaležni. V znak hvaležnosti je občinski odbor bistriški užje minolo leto gosp. Povšeta jednoglasno izvolil častnim občanom. — Posebna deputacija mu je umetniško diplomu izročila. Isto je mojstersko izdelal g. historični slikar Matija Kozel, ki je pred leti prezbiterij bistriške župne cerkve na fresko preslikal. Glavna slika na diplomu, Bohinjska Bistrica, predstavlja to pokrajino, kakor se vidi s pota, ki pelje na senožeti proti Srednji vasi. V ozadju se dvigajo vrhovi: Možič, Črna gora, Črna prst in Lisec. Vidi se tudi senožet in pobočje pred vasjo Ravne in drugi griči v nižavi, stara in nova Bistrica. Kaj krasno se poda na sliki lepo polje in deroči potok bistre Savice. Cela pokrajina je natančno perspektivno risana in slikana v popolnanski solnčni svetlobi. Sliki ob straneh predstavljata: cvetočo Bohinjko z zeharom in kravo, nadalje planinske kočje pod vrhom Črne prsti; — na desni strani pa stoji ponosen Bohinjec v narodni noži z debelim konjem, kakor bi kazal in klical gledalcu: pogled mojega vranca! Kaj dobro se poda v ozadju Osredkar in oba Razkovca. Arhitektonično oklepje je bolj v modernem slogu iz-

vršeno; posamezni okraski predstavljajo bohinjske pridelke. Zgoraj v polkrogu so planinke.

g Divjega kozla z rokami vjel. Divjega kozla je na planini »Jezero« s prostimi rokami vjel lovec Peter Gašperin. Kozel se je ob času, ko je najbolj snežilo in medlo, brezskrbno pasel med smrekovimi vejami in ni opazil bližajočega se mu lovca. Isti se mu je približal, vrgel puško v sneg ter ga z rokami zgrabil. Tehtal je starec nekaj nad 30 kilogramov. Nenavadno lepo vzraščena je bila kozlova brada. Lovec je iz nje napravil šest lepih šopkov za prijatelje lovskih klobukov. Za najlepša šopek »Gamsbart« ponuja mu domačin 50 kron, kajne lepa svota? Pa bi se s takim »puščelcem« marsikdo rad postavil.

g Ziata jama je baje na planini za Osrešči. Globoka je 4 do 5 metrov. Pripoveduje se, da so pred leti videli nekega Laha, ki si je v jami nabral zlata, iz nje iti. Sled njegovih škorenj kazal je zlate ostanke. Praviijo, da je vselej, kadar si je nabral zlata, jama za seboj zazidal. Isto se pripoveduje o neki zlati jami na Suhi. Imenovani Lah je bil pevod nekaterim, — da so že v jeseni z največjo pridnostjo hiteli v zlato jama — kopat zakladov. Izkopali so pač nekaj rumenih kosov, pa sami dvomijo, če je to pravo zlato. Dosedaj s tem zlatom še ni nihče obogatel. Morda v prihodnosti?

g Zima je letos kaj mila. Posebnega mraza do sedaj še ni bilo. Zasnežilo nas je pač tako zelo, da so vlaki imeli velike zamude. Tovornemu vlaku iz Jesenic se je najbolj slabotno godilo. Reveža je kmalu od nomenjske postaje tako zamedlo, da je v snegu obtičal. Stroj brzovlaka, ki je na Bistrici čakal, mu je šel nasproti in ga vsega zamrznjenega izvlekel.

g Tržičani in Goričani se vsako nedeljo pripeljejo na tukajšnje postajo gledat sneg in se s sankami vozit. To je veselje zanje, ko jih brzi konjiči po gladkem snegu peljejo proti jezeru.

g Polovica našega jezera je že zamrznila. Koncem tedna bo prav gotovo ledena odeja nad celim jezerom. Potem pa se prične zimska sezona za drsalce.

Mengiške novice.

g V letu 1906 je bilo v mengeški nadžupniji poročenih 27 parov, rojenih je bilo 198, umrlo pa jih je 137, torej je bilo 61 ljudi več rojenih, kakor jih je umrlo.

g »Čebelica« vrlo dobro napreduje. Prvi mesec svojega obstoja je imela 1379 K 34 h prometa, in sicer moški odsek je imel 690 K 92 h, ženski pa 688 K 42 h prometa. Le tako naprej!

g Izobraževalno društvo je napravilo na sv. Štefana dan božičnico. Bilo je prav prijetno! Udeležencev je bilo okrog 450. Vse točke božičnice so se prav lepo in točno izvršile.

g Izobraževalno društvo je hotelo počastiti spomin pesnika Gregorčiča. Zato je napravilo na novega leta dan Gregorčičevo slavnost s petjem, govorom, deklamacijami in tamburanjem. Udeleženci, katerih je bilo nad 400, so bili jako zadovoljni s prireditvijo.

g Knjižnica izobraževalnega društva se je o praznikih dela v red. Knjige so se lepo razvrstile po vsebini in se zaznamovale z znaki. Le žal, da še vedno primanjkuje novih knjig.

g Koliko se je v letu 1906 prebralo? V letu 1906 se je prebralo 1079 knjig, in sicer so prebrali iz Velikega Mengša 221 knjig, iz Malega Mengša 272, iz Pristave 64, iz Topol 90, iz Loke 88, iz Trzina 85, iz Rodice 137, iz Jarš pa 122 knjig. V letu 1907 se nadejamo, da se bo še veliko več bralo, ker se je knjižnica uredila, število udov se je potrojilo in nove knjige se bodo po možnosti nakupile.

Dobro bi bilo, da bi se kak dobronik oglasil in nam daroval kaj cvenka za nabavo novih.

g Umrl je dne 4. januarja gospod Anton Ručigaj v Malem Mengšu. Marljivo se je pečal s čebelarstvom. Bil je tudi zvest ud našega izobraževalnega društva. Zato se je društvo korporativno z zastavo udeležilo njegovega pogreba. Naj v miru počiva blagi pokojnik!

g Dne 13. januarja je izobraževalno društvo napravilo predavanje v Srednjih Jaršah v hiši g. Franceta Pirnat. Bilo je obilo udeležencev, ki so z marljivostjo poslušali govor o težnjah kmetijskega stanu. — Prihodnje predavanje namerava društvo prirediti v nedeljo, 20. januarja, v Trzinu.

Iz blejskega kota.

g Iz Gorij. Gorje so strašne srečne, ker si štejejo v čast, da so vzredile učene visokosolca, ki sliši na ime »Rebrov Jurij« in spada k »Prosveti«. In kako učen je gospod! Čudno se nam le zdi, da se toliko ponaša in da sploh še hodi v šolo, če prav ima že vso učenost v malem prstu. Le poslušajte! On je natanko preštudiral, da sveto pismo in Mojzes nista nič vedela. Škoda da takrat našega učenega akademika še ni bilo na svetu, sicer bi bil gotovo mesto Mojzesa Bog izbral njega, da bi bil dal postave izraelskemu ljudstvu, in ga vodil k pravi prosveti. Ker se ima samega sebe za višek vse modrosti, čuti se poklicanega, da se poteguje tudi za čast Brezmadežne. Seveda, kdo bi pa bil vrednejši zagovornik Marije, ki jo je nekoč počastil s takim priimkom, da si ga ne upamo zapisati. Da se zanima tudi za »blagoslovljence«, ne smemo se čuditi. Tako visoko jih cenil, da priznava, »da niso vredni življenja«. Pri naporu, razširiti med ljudi pravo omiko in prosveto, mu je gorjanski kaplan, ki verno ljudstvo na prižnici in na odru pohujšuje, v največjo spodtiko, kar pa tudi ni čuda pri tako pobožnem možakarju, ki v cerkev zato hodi, da duri podpira in svojim domačim pesek v oči siplje in hinavščino uganja, pa da ljudi moti s svojim prav akademiško-hribovskim obnašanjem. Doslej mu nismo v listih odgovarjali na njegove napade v »Slov. Narodu«. Dolgo smo mirno prenašali njegove laži. Ker se pa on tako trudi, da bi se slava Gorjancev razširila po celim svetu, naj svet tudi zanj izve. Zrastel je ta cvet svobodomiselnosti iz družine, ki je vsled svojega zares krščanskega življenja celi fari v spodbudo. Vendar je njegovo spoštovanje do četrte božje zapovedi toliko, da ga ne ovira v sramoti in žalosti, ki jo napravlja svojim domačim. Tudi je njegovo pojmovanje poštenosti tako veliko, da celo izrablja privatna pisma v javnosti. Pri tem se seveda samoumevno izdaja za »gorjanskega fanta«, čeprav mu v imenu večine izjavimo, da se zahvaljujemo in hvaležno odklanjamo tako čast. Povod vsem nemirom zadnjega časa v naši fari je ravno njegovo hujskanje proti vsem onim, katerim je res za duševni in gmotni prospah našega okoliša. Pri tem je doletela tudi našega župana, ki mu sicer vsled svojega delovanja in odkritega značaja nikakor ni po volji, čast, da ga izrablja v svoje namene, in tako je druge premotil, češ, glejte, celo njih lastni pristaši so z mano. Njegovi nameni so prozorni. Razdvojiti ljudi, posebno fante med seboj in tako v kalnem ribariti. Toda čeprav se toliko zanaša na svojo lastno moč, vendar mu svetujemo, naj se nikar prezgodaj ne veseli, ker ni še konec vseh dni. Da ga je nameravano »streliško društvo«, katerega namen ni nikaka cerkvena bratovščina, oviralo pri njegovem delu, ni čudno. Saj ve, da bi bilo tako konec njegovega ne ravno plodonosnega vpliva na

fante. Da ima nekaj pristašev, ne smemo se čuditi, ker pojmovanje njegovo o življenju vsekako prija mlademu človeku. Prosti bi brez spoznavanja kake višje oblasti, brez obveznosti božjih in cerkvenih postav, tako življenje je pač lahko. Svetujemo pa gospodu velenčenemu akademiku, naj se raje nekoliko bolj pobriga za svoje učenje, da bo nekoč kaj iz njega. Dokler pa še ni ničesar niti poskušal, niti naredil, naj ne govori o zavoženi gorjanski politiki in naj nikar ne blati delovanja onih, ki so že osiveli, ali pa so se v sredi svojega dela. Podirati zna vsak norec, zato ni treba, da bi bil akademiško izobražen. Tudi zadnje njegovo poročilo je izmišljeno od konca do kraja. Pripomniti pa moramo, da je gospod kaplan še med predstavo prosil njega in druge navzoče, naj nikar ne poročajo o dotičnem dogodku, da se sramota Gorjancev ne razglasi po celim svetu. To seveda je gospod akademik, kateremu je čast in poštenje nad vse, vestno zamočal. Drugo, česar gospod kaplan niti govoril ni, je v svoji razburjeni domišljiji slišal in natanko svetu poročal z veliko ogorčenostjo. Ker pa že pregovor pravi, da se enako rado družijo z enakim, našel je naš akademik v onih dveh fantih, znanih že večkrat kaznovanih pretepačih, sebi sorodne duhove. Omenjamo le toliko, da je eden izmed teh po izjavi dopisnika v »Narodu« v pravem »krščanskem duhu vzgojen fant«, ki je sedaj vojak in ki je baje zaklical: »Iz Matere božje se pa ne boste norčevali.« Pred dobrim letom in tudi ob tej priliki je nesramno preklinjal Boga in Mater božjo, za katerih čast se je pa potem kar naenkrat potegoval. Končno vam, gospod akademik, le toliko svetujemo, glejte, da vas oni, ki jih sedaj zlorabljuje, ne bodo enkrat zasluženo plačali. Vam pa, gorjanski fantje, katerim je res kaj za čast in ugled svoje fare, kličemo: Proč od človeka, ki tako nesramno z blatom obmetava svoje najbližnje rojake. Toliko na dopis v »Slov. Narodu«. Pri tem končajmo.

g Volivni imenik se je zopet razpoložil v občinski pisarni na Bledu in ostane menda razpoložben do 13. t. m. Ne vemo, ali naj se pričujoči imenik smatra za popravljenega starega ali za čisto novega, ker vključuje temu, da so se popravile v prejšnjem imeniku marsikatero nepravilnosti, tudi še v sedanjem mrgoli vse polno nepravilnosti. Seveda takih nepravilnosti kot razsodni volivci ne moremo hladnokrvno trpeti, in zato je zopet neposredno pred božičem romala cela pola reklamacij v obč. pisarno. Nestrpnost že čakamo rešitve. Sploh pa moramo pri vsej tej kolobociji vprašati: Ali je pravzaprav postavno, da se vnovič razpoloži volivni imenik? Naše mnenje je, naj bi se bil prvotni imenik popolnoma popravljen in se potem vršile volitve. Tako pa lahko še nekaj časa čakamo, predno bo iz te moke kaj kruha!

g Dekliška Marijina družba v Gradu je s sodelovanjem izobraževalnega društva priredila na sv. Štefana dan in v nedeljo pred novim letom zabavna večera. Obakrat se je tamburalo, govorilo, pelo in igralo. Igralke in igralci, vsi brez izjeme, zaslužijo izredno pohvalo in so jo tudi želi. Bog jih živi in ohrani stanovitne! Da je petje pod spretnim vodstvom gospoda Kimovca, ki nas je kot bivši grajski kaplan obiskal o božičnih praznikih, uspelo prav dobro, bi bilo odveč povdarjati, ker blejski pevski zbor že od nekdaj slovi daleč na okoli, kar je pa zlasti oba večera privabilo mnogobrojno občinstvo v Marijino dvorano, sta pa bila šaljiva in obenem podučna govora gospoda kaplana Ahačiča, ki je prvi večer govoril o »tepežkanju«, drugi pa o »črnih bukvah« in »Kolomonovem žegnu«. Priporočali bi, naj bi se i drugod pri predsta-

vah od časa do časa kaj primerne predavalo in tako po starem reku družilo utile dulci: koristno prijetnemu, ker skušnja potrjuje, da imajo govori, kajpada kratkočasni in podučni, veliko privlačno silo.

g Ledeno skorjo je dobilo z novimi letom divno blejsko jezero. Na novega leta popolndan so že šli trije gospodje — dva sta bila iz Ljubljane — po trdnih tleh na otok in so ondi po zvončku želja izražali jezerski Materi božji novoletna voščila in srčne želje. Vivant sequentes!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Sv. Jakob ob Savi. Naša posojilnica in hranilnica izborna deluje. Ima 70 tisoč kron naloženih na tekoči račun pri »zadružni zvezi«. Tudi zadružno mlekarno imamo. Ko smo jo ustanovili pred petimi leti, so jo obsodili liberalci na smrt in vendar še dobro živi. Ima tudi svoje lepo lastno stanovanje, torej liberalno prorokovanje je neresnično. Vendar bi pa mlekarna lahko pri nas še veliko bolj uspevala, ako bi ljudje bolj spoznali koristi zadružnega življenja. — Umrl je pri nas najstarejši mož naše župnije, Vervov oče z Dragomla v 86. letu svoje starosti. Umrl je 2. t. m. Bil je značajan mož katoliškega mišljenja, zvest naročnik »Domoljuba«. Bil je 37 let župan občine Dragomel, delaven za njeno korist in blagor. Naj počiva v miru!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d St. Vid pri Zatičini. Podborški župan Fr. Kastelec in njegov hlapec sta 5. januarja ušla 25 kg težkega, neobstreljenega srnjaka. Psi so ga iz gozda pripodili pod kozolec. Tu sta ga vrela in zaprla v svinjak. V nedeljo pa sta ga izročila v slovesni procesiji radovednih vaščanov na emniku lova gospodu Fr. Zorcu iz Ljubljane. Ni li to res prava sreča in nesreča?!

n Višnja Gora. Znamenit je bil za nas 3. januar, ko se je slovesno blagoslovila nova krasna šola, ki dela čast in krasoto malemu našemu mestu. V cerkvi je bila sv. maša, udeležba mnogobrojna, prelep je bil govor gospoda župnika. Po maši blagoslov in govori: g. Jakliča, g. nadučitelja in gospoda okrajnega šolskega nadzornika. Mladina je zapela nekaj pesmic in deklamaciji sta bili dve. Bila je ta dan krasno in vzajemnost je vladala povsod.

d Sv. Gora. Ko je vozil dne 28. decembra l. l. neki posestnik prešiče v Zagorje, je obtičel v zametih. Z veliko težavo so rešili njega, voz in konje. — Pravijo, da bomo vendarle dobili svojega gospoda. Bog daj, da bi bilo res!

d Vače. Dne 22. januarja se bo vršila volitev v občinski odbor za občino Konj in Kanderše. — Pokopali smo v minoletem letu 35 mrličev, krstili pa 45 novorojencev. — Lesni trgovci so v okolici pokupili mnogo lesa, smrekovega in hrastovega. Več mladih gozdov bo tako uničenih. Da bi bili kmetje vsaj pametni! Zdaj dobe par kron, potem pa 30, 40 let nič!

d Zagorje. Z novim letom so se pričeli puntati (strikati) cerkveniki po soseskih cerkvah. Te so: Kotredež, Rove in Loke. V Kotredežu zahteva cerkvenik k dosedanji dohodkom še pol mirnika krompirja in košnjo okrog cerkve, katere doslej ni imel. Bomo videli, kako se bo ta reč rešila, da bo vsem prav.

d Sava. »Čebelica« pri nas je pa tako pridna, da nikoli tega. Ne verjamete? Poglejte in čudite se! V preteklem letu je nabrala kar 2332 K 30 v. In to mala »čebelica«. Kaj bi še bilo, ko bi tako nabirala velika »Čebela«?!

— Na kolodvoru je še vedno uslužben gospod Juch, trd Nemeč, ki mrcvari jezik in nas uboge slovenske ljudi. Prosimo slavno Južno železnico, naj nam hitro hitro napravi nemško šolo da se bomo blažene nemščine naučili zaradi gospoda Jucha, sicer se do sodnega dne ne bomo zastopili.

d **Stanga.** Dne 7. t. m. je bila velika nevarnost za lepo prenovljeno naše župnišče. Vnele so se v dimniku saje in če bi ne bili opazili v pravem času, bi bilo vse pogorelo in škode veliko. Ko so ljudje opazili ogenj, so prihiteli in ga še o pravem času pogasili. Vzrok je bil, ker ni bila ena cev pri dimniku že dolgo časa nič ali pa slabo ometena. Iz te dimnikarjeve zanikarnosti bi bila nastala kmalu velika nesreča.

d **Sv. Križ pri Litiji.** Dne 27. decembra je šel nekoliko božjasten in slaboumen Anton Simončič od Sv. Križa v Bistrico, dolske fare. Zašel je ravno na nasprotno stran, kamor je imel iti. Ker ga ni bilo nazaj, so ga šli iskat, a niso ga mogli najti nikjer. Šele Novoga leta dan so ga našli zmurnjenega pri vasi Vodice. Rajni je bil star 40 let in neoženjen.

d **Zagorje ob Savi.** Cobal je na koncu leta zabavljajl čez vse: 1. županu naj se da nezaupnica; 2. prijemal je šolo; 3. zabavljajl čez učitelje; 4. obetal, da bodo seje do polnoči; 5. hotel organistu snesti plačo itd. No, ali ni delaven ta Cobal. Ko pa je hotel »delavec« Cobal »delavcu« organistu požreti plačo, ga je zavrnil celo liberalni odbor: »Ti si delavski prijatelj in praviš, da se trudiš za delavce in za izboljšanje plač. Organist je tudi delavec, mora tudi živeti, pa mu še tega ne privoščiš, kar ima.« Gorje svetu, če bodo taki in enaki Cobal gospodarili po svetu. — Kakor slednje leto so napravili božičnico tudi letos v topliški šoli. — Nazadnje bo še morda v Zagorju požarna bramba. Pa kdo se trudi zanjo? Cobal — boste vsi rekli! — Bosa je ta. Saj požarna bramba nič »noter« ne nese razen vode, ki jo pa spet izbrizgajo stroji. — Ne, ampak tisti črni gospodje so prišli na to lepo in koristno misel. Pravijo, da bo Cobala vsled tega kap zadela. Bog varuj, nič hudega mu ne želimo. — L. 1906 jih je bilo v naši župniji rojenih 277; poročenih 69 parov. Umrlo 139, med temi 21 nagle in nepričakovane smrti. — V Kotredežu so razpisane občinske volitve. Župana skrbi, kaj bo, kaj bo. — Vsled boleznj je dobila dopust učiteljica zagorska, gđc. Marija Skerjanec. Nadomestuje jo upokojeni nadučitelj g. Jožef Cerin.

d **Smartno.** Sneg nas je zapal, da ne moremo nič poročati. Preteklo leto — kot smo slišali na prižnici — je bilo rojenih 109 in umrlih 88, prav mnogo nagle in nepredvidene smrti. Da je v fari, ki šteje nad 5000 duš le 109 rojstev, dá marsikaj misliti. Seveda tovarne so, in velikomestno ali boljše po francosko živimo. — Pobiralo se je zadnje čase in se še za nove orglje, pa vsi ljudje nimajo odprtih rok — razen vrlih fabriških deklet in par radodarnih hiš — zato bo treba še par let čakati, da se napravijo nove orglje. Iz »lufta« se taka stvar ne vzame. Liberalci, ki se pridružajo na čisto krščansko srce — so se skrčili, ko se je pobiralo. No, bomo pa še nekoliko počakali.

d **Stanga.** Pri nas ni bil le velikanski sneg prejšnji teden kot povsod po svetu, ampak 28. decembra ob 7. uri zjutraj je divjal tudi strašanski vihar, da ni mogel biti noben človek na prostem.

d **Litija.** V Litijo v špekhamro smo zopet dobili zloglasnega postopača Martina Kokalja, ker je čevljarskega pomočnika Janeza Ino na cesti oropal in se še potem orožnikom uprl in razgrajal po tleh. No, se mu bo že za en čas umirila notri huda kri.

d **Javorje.** Nad našo duhovito uganko: »Moj up je šel po vodi«, se je nekdo spodtkal,

češ, kaj to hoče? Dobro mu je razložil to nekdo tako-je: Kadar se bodo naši fantje v Ameriko vozili v balonu, bomo pa rekli: »moj up je šel po luft«. — Snega je bilo do pasa. Mraza dovolj. Lačne ptičke pridno krmimo, kar je posnemanja vredno. Zdravi pa smo. Imeli smo v preteklem letu samo osem mrličev, pa še med temi en tuj prihajaj, berač Pavle po imenu. Umril ga je alkohol ali podomače šnops. —

d **Iz Višnjegore.** Res krasen pogled je na našo novo šolo. Velika in lepa stavba. Mislili smo si: sedaj bodo naši otroci imeli dovolj prostora, da jim ne bo treba biti v taki tesnobi, in tudi gospod nadzornik je o svojem lepem govoru otroke tolažil ob otvoritvi, češ, zdaj, dragi otroci, se boste poučevali v prostornih sobah. Tudi mi smo bili takih misli, a motili smo se, tako da nas je obšla kar pravična jeza. Precej prvi dan, ko so prišli otroci v šolo, se je reklo otrokom: preveč vas je, na pretesnem ste. Odbrali so jih več za ponavljalno šolo, ker ni prostora za vsakdanjo. Otroci, ki hodijo neradi v šolo, so sprejeli veselja ta svet, kateri pa hodijo radi k poduku, so bili žalostni. Ko so prišli domov, so povedali to staršem. Mnogi starši so se silno jezili, češ, 60.000 kron bo treba plačati, marsikateri desetak bom moral žrtvovati pri davkih za šolo, pa moj otrok ne bo imel prostora v njej vsak dan do 12. leta, kakor zakon veleva. Torej mi opravičeno zahtevamo dovolj prostora za naše otroke. Zato svetujemo krajnemu šolskemu svetu, da če nimajo otroci zdaj prostora v taki velikanski šoli, kakršna je sedanja, naj gredo pa zopet, kakor so dosedaj, osobenkvat, ali pa novo šolo poderite, pa še večjo sezidajte, če se vam zdi premajhna ta. — Več faranov.

Dobrepoljske novice.

d **V Ameriko** je odpotovalo v minulem tednu devet fantov in devet deklet. Fantje gredo za zaslužkom, dekleta za — možem. Amerika ni več to, kar je bila. Do 800 oseb je iz fare tam, a zaslužek, ki ga pošljejo domov, je kaj skromen. Mladine, zlasti moške, se ondi mnogo izgubi. Oče ga pošlje tja, da bi z zaslužkom pomagal očetu in domu, a sin pozabi na starše in dom. Dekleta pa po navadi že dobe to, kar so šle iskat. Nekatere se pomože ondi s prav neverjetno ameriškano naglico. S prvim, ki ga srečajo v novem svetu, gredo. Ker ne poznajo nevarnosti v tujem svetu, se tudi katera izgubi. V Novem Jorku je na tisoče oseb, ki se pečajo z dovajanjem deklet v zloglasne hiše. In tiste revice, ki tako koprne po možu, so vse srečne, če jim kdo obljubi zakon. Presenečenje pride šele potem, ko pridejo namesto pred oltar, kam drugam. Brezvestni so starši, ki lahko miselno pošiljajo svoje hčere v Ameriko, da so rešeni skrbi za — doto.

d **Iz Gore pri Sodražici.** Majhna je naša občina, a še v tej mali občini so nastale kar tri stranke radi ustanovitve samostojne župnije. Glede odkupitve bira se ne morejo občani pogoditi. — Tudi dosedanji organist, g. učitelj, je jel štrajkati. Zdelo se mu je plača prenizka, zato je popustil to častno službo že drugič.

d **Iz Strug** se nam poroča: Na sv. Štefana dan se je v neki gostilni plesalo kljub temu, da je občinski odbor sklenil, da ne da nobenemu gostilničarju dovoljenja za ples. Zahtevamo od merodajne strani, da se kaj takega v bodoče več ne pripusti, ker drugače bomo pri prihodnjih občinskih volitvah obračunali. Tako je mnenje zavednih katoliških mož in mladeničev pri nas.

d **Izobraževalno društvo v Dobrepoljah** se je vendar ustanovilo na sv. treh kraljev

dan tudi pri nas. Zadruga je bila natlačeno polna. Govoril je gospod Luka Smolnikar tako, da je bilo vsem všeč. Predsednik društva je mladenič A. Jakopič, knjižničar mladenič J. Zagar, tajnik in blagajnik pa tudi mladenič Baloh, Društvo bo skrbelo, da se v kratkem odpre knjižnica.

d **Časopisje** je pri nas precej razširjeno, vendar bi se dalo za »Domoljuba« še kaj storiti. Marsikdo ga še nima, ki bi ga lahko imel. Može in mladeniči, ali vam je res toliko za tiste tri kronce?

d **Nova šola in naklada na žganje.** Nova šola in poprava stare bo veljalo okrog 35.000 kron. Vse tri občine so se zjediniše, da bodo pobirale naklado na žganje in pivo in s tem denarjem plačale šolo. Tu pa tam je kak gostilničar nevoljen zaradi tega, a svetujemo mu, naj tudi on žganje pivcem podraži. No, če se pa bo zdela tudi tem pijača predraga, naj jo pa puste! Škodilo jim ne bo! Ako se zarote, da ne pokusijo nobene žgane pijače, bomo videli, da so še možje, da jih žganje še ni pokvarilo. Večjega veselja ne bi mogli napraviti svojim družinam in občinam, a sebi korist. Za šolo se bo pa potem že kako drugače denar skupaj spravil. Torej?

d **Lepa prireja.** Stoparjev Janez iz Ponikey je prodal sedem prešičev domače reje za 1650 kron. Tehtali so nekaj nad 28 starih centov. Zaklali so jih v Šiški. So tudi drugi precej potegnili za prešiče, a toliko nobeden, ker ni nihče toliko natehal. Naj bi se pri nas še bolj oprijeli domače reje, namesto da izmetavajo denar za plemence.

d **Z lažjo si pomaga neki agent banke »Slavijev«.** Da odvrača ljudi od »Vzajemne«, pripoveduje lahkovernežem, da celo škof ni zavaroval svojih zavodov pri nji. To je seveda čisto navadna laž! No, pa liberalci že ve, da drugače nič ne opravi, če si s škofom ne pomaga. Lepo to sicer ni, a koristno je pa vendar za liberalce.

d **Kje je pa Dolganoč?** Pri zadnji seji cestnega odbora velikolaškega so ga odborniki pogrešili. Pred tremi leti so si liberalni člani cestnega odbora pomagali na ta način, da si ga je virilist g. Hočevar, ki je imenovan tudi od deželnega odbora, postavil za namestnika. »Namestoval« ga je menda samc enkrat, ko je bila volitev funkcionarjev, a potem ga ni bilo več. Odborniki so ga šele zdaj pogrešili in ugibljejo, ali ga je bilo sram usiljevati se, ali pa mu je kdo namignil, ne več se udeleževati seji.

Belokranjske novice.

d **Vinica.** Pred pol letom smo imeli pri nas občinske volitve. Celi odbor (24 mož) je katoliškega prepričanja. Za župana je bil enoglasno izvoljen daleč dobro znani gospod Jure Sterk, trgovec v Vinici. To volitev so odborniki dobro pogodili. Bil je skrben oče, prava luč občine. Ni ga imela in ga bo težko dobila njemu naslednika. Samo pol leta je županoval, a veliko storil. Naredil je cesto na Preloko, popravil ulice, red in snago v trgu Vinica in po vsej občini. Največjega pomena je to, da je pokazal, kaj more župan storiti in kako se vodijo občinski računi. Zaradi raznih vzrokov je oddal županstvo 2. t. m. namestniku g. F. Miheliču. Županovanja si ni zaračunal niti vinarja. Vsa pota, zamude, sitnosti in še več stotakov svojih je žrtvoval v korist občine, ko se je okoli vozil za podpise zaradi prošnje za podaljšanje belokranjske železnice. Zato pa zdaj vsa občina žaluje za njim, kakor za dobrim očetom. Namestnik je razpisal volitve in že 7. t. m. smo izvolili za župana gospoda Franca Miheliča, posestnika in gostilničarja v Vinici. Naj le deluje po zgledu prejš-

njega. Namesto njega je kot občinski svetnik izvoljen g. Jure Šterk, prejšnji župan, tako da moremo reči: hvala Bogu, v naši občini vladajo zadovoljnost, slova in red.

d Možje volivci občine Dobljče! Vaše občinske volitve stoje pred durimi. Že zadnji »Domoljub« lanskega leta vas je opozoril, za kaj se gre. Vaša občina je do sedaj še v vaših, slovenskih rokah; a priti zna drugače, če si jo pustite iztrgati iz rok. Kočevarji bodo napeli vse sile, da pridobe na svojo stran večino odbornikov in potem, naj jih stane kar hoče, še župana na ali vsaj blizu Maverla. Če vam premaknejo županski stolec iz Dobljč, pomikali ga bodo čedalje višje in iz viška premakniti ga bo s časom nemogoče. Nasprotnik vaš je podjeten in tudi požrtvovalen: to so pokazale jasno zadnje volitve. Agitirat so hodili na okrog tudi taki, ki komaj vlečejo noge za seboj, — no, saj poznate »Poturico«. Vsi so prišli na voliše, ne samo oni iz občine, tudi oni iz oddaljenega sveta kočevskega, ki imajo v občini komaj kak košček vinograda. Mnogih izmed vas takrat na voliše ni bilo. Rekli ste: Brez mene bodo že opravili; čemu bi hodil k volitvam. Res so opravili brez vas in to vaši nasprotniki, ki so ravno vsled tega, ker vas ni bilo, zmagali v tretjem volivnem razredu. Marsikateri je potem rekel: Ko bi bil to znal, bi bil gotovao šel volit. Znajte dobro, sedaj, če pri sedanjih volitvah izostanete vi, nasprotnikov ne bo nobeden izostal. Njim se gre za pridobitev tuje zemlje, ali se mar vi ne boste potrudili, da si ohranite lastno, domačo zemljo. Čim bolj jo boste vi popuščali, tem bolj se je bodo oni oprijemali. Če začnete popuščati, se zna zgoditi, da postane sedaj še slovenska občina nemška, gospodar slovenske občine tujec, ki bo z vami delal, kakor tujec s tujci; uradoval v tujem jeziku, skrbel za svoje in vas kot tučce odrival, kjer bo mogel. Vsaka ped zemlje, ki jo izgubite, je izgubljena, nasprotnik je ne da več iz rok. Marsikaj vaše domače zemlje je v rokah tujcev, te si ne pridobite več, zato pa čujte, da ostane v slovenskih rokah vsaj ta, kar je še imate. Ta vas kliče ravno sedaj, da greste za njo v boj — ne v krvavi, ampak v volivni boj. Vaša rodna slovenska zemlja pričakuje, da greste kot verni sinovi njeni zanj v ta boj, da tam volite može, ki bodo ostali verni svoji zemlji, svojemu jeziku in domači slovenski občini tudi tedaj, ko se jim bo, kakor zadnje volitve, ponujalo vse, da prodajo tujcu sebe in svoje. Edini, kot nasprotniki, bodite tudi vi. Volite može, ki ne bodo iskali sebe, ampak gledali, da otmo sebi svoje. Složno si zberite potem, brez cepljenja — to bi bilo občini v izgubo — iz svoje srede svojega moža, sicer se zna zgoditi, da preskrbe občini nasprotniki moža, ki vam ne bo prijazen. V volivni boj vas vabi slovenska občina Dobljče na odločilni dan. Pojdite edini v ta boj, pa pojdite tudi vsi, iz vseh vasi:

Jelševnik združi naj se z Gričem,
Snečivrh pomaga naj Dobljčcem;
Vsem naj pa pomore še Jernejavas,
Da tujec ne zatre Slovencev Vas.

Vam naklonjeni Domoljub.

n Iz Dragatuša. V dragatuški fari je zelo podivjana šolska mladina višjih razredov in pa taki fantalini, ki so se ravnokar ali pa pred par leti otresli šolskega jarma. Ako se gđc. učiteljica pritoži nadučitelju, da se njegovi učenci vedejo ne samo nevljudno, ampak surovo proti njej, jih zato ne posvari ali kaznuje, temveč zadovoljno se nasmeje, da imajo njegovi učenci srčnost jo naravnost žaliti. To je tista versko-nravna vzgoja, katero predpisujejo šolski paragrafi in po kateri je zapisegel otroke vzgojevati! — Bog dal, da bi si Kosec že enkrat kje drugje poiskal kru-

ha! To mu vsi prav iz srca želimo za novo leto. Potem se bo dalo še kaj popraviti! — Neomejena oblast dragatuškega nadučitelja Kosca. Ko se je vsled nasprotnih razvorov in vsled bedastih privatnih razmer začel razpor med Kosecem in gđc. učiteljico, je nekoč tako modroval svoji dekli: »Vse bom spodil iz hiše, učitelja in učiteljico, in bom vzel dva druga učitelja, pa bo lepši mir pri hiši!« No, učitelja bi že imela mir pred njim vsaj v nekem ozirju. Pa tudi oblasti upamo, da nima še take, čeravno se ga sam gospod glavlar boji, kakor se je bahal po gostlini.

Iz Št. Ruperta.

d Iz Št. Ruperta. Prostovoljno gasilno društvo je prosilo občinski odbor za podporo, a jo je odbil z izgovorom, da je slaba letina. Ali se ne bi lahko pri žganju dobilo več, kot bi se gasilnemu društvu dalo? Prostovoljno gasilno društvo v Št. Rupertu priredi v nedeljo, dne 20. t. m., predpustno veselico.

d Št. Rupert. Železnica Trebnje-Št. Janž. V zadnjem »Domoljubu« smo začudeni čitali, kako nekdo z vidnim veseljem privoščiči Št. Ruperčanom samo postajo na Rakovniku, ter pravi, da »so Št. Ruperčani lahko zadovoljni!« Da, v sili je tudi vrag muhe! V isti sapi se poteguje isti dopisnik za Mokronožane. Prav, naj dobe Mokronožani to, kar zahtevajo, a tudi Št. Ruperčani imajo svoje zahteve, preko katerih hoče iti zadnji dopisnik »Domoljuba«. Mi že vemo, kje nas čevelj žuli in če dopisnik meni, da je pot od Rakovnika do Št. Ruperta kaj dosti krajša, nego ona od Puščave do Mokronoga — nač čez travnike — potem naj jo gre pa merit na »vatle« ali pa »klatfres«, ne na kilometre. Št. Rupert, občina nad 4000 prebivalcev, hoče imeti postajo v Podgorici, ne na Rakovniku. Se zastopi?

d Vol zadušil. Posestniku Jož. Peterlinu iz Zagrada pri Št. Rupertu se je skoro zadušil vol, vreden blizu 200 gld. Gospodar ga je našel še na pol živega in mu izpustil kri. Tudi v hlevu je treba previdnosti!

d Kakšna lisica? V Št. Rupertu je bilo v teku enega meseca že večini gospodini pokradeno mnogo perutnine. Sedaj ugibaio, ali je vse te kokoši in piščeta vzela četvero-nožna ali pa dvonožna lisica. Prav bi bilo, da bi dobili to lisico, naj ima že štiri ali pa samo dve nogi!

Iz Mirne in okolice.

d Iz Mirne. Katoliško izobraževalno društvo je imelo svoj občni zbor dne 6. t. m. Vdeležilo se ga je obilno število udov in neudov, ki so večinoma pristopili k društvu. — Društvo je imelo lani šest predavanj: 1. O vedeževanju, čarovniji in prazni veri, predaval visokošolec g. Franc Zidar. 2. O delu, predaval g. Josip Zidar, mladenič iz Sotle, župnije Št. Rupert. 3. O papirni vojski, (to je o pomenu časopisja) potem 4. o namenu katoliških shodov in 5. o uplivu katoliških shodov, predaval g. župnik A. Kocijančič. 6. O slovanskih apostolih sv. Cirilu in Metodu, predaval mladenič Josip Zidar. Društvo je sklenilo vsaki teden na določen dan prirejati podučne razgovore in posebno pospeševati katoliško časopisje. Ti sestanki se bodo imenovali enostavno »miza«, ker bomo pri mizi sede razmotrivali razna tekoča vprašanja. Določila se je za mizo vsaka nedelja od 1 do 2 popoldne. — V društveni odbor so voljeni sledeči: Č. g. A. Kocijančič, župnik, predsednik; g. Anton Šolar s Trbinca, podpredsednik; g. Josip Zidar, mladenič v Sotli, župnije Št. Rupert, tajnik; g. Al. Šuler, trgovec na Mirni, blagajnik; g. Anton Šuler, posestnik na Mirni, gospodar; g. Franc Škul, mladenič

na Gomili, prvi knjižničar; g. Franc Zalogar, organist na Mirni, drugi knjižničar; g. Vid Ambrožič, mladenič na Škriancem, knjižničarjev namesanik. Zastavonoša ostane Josip Zidar, spremljevalca pa bosta Alojzij Kolencec iz Mirne in Janez Šolar iz Trbinca.

Iz ribniškega okraja.

d Predpust in »Naš List«. Predpust ima tudi na liberalni časopis »Naš List« tako velik vpliv, da ga je napravil živahnega snubača. Dobil je celo tako korajžo, da se ne boji tudi snubiti v najbolj krščanskih hišah. Da bi ga pa ljudje na prvi pogled ne spoznali in vrgli skozi vrata, napravil si je tudi snubaško obleko bolj po verskem vzorcu. Ve namreč, da je znano po vsi deželi, da je dr. Tavčar največji zabavlač čez vero in duhovščino in zato »Novi List« na vso moč zabavlja Tavčariu, češ, da bi ljudje mislili, ta je pa že z nami, ker je tako hudo zoper Tavčarja. Dobro vemo, odkod je dobil »Novi List« dotične nashove, zato pa povemo odkrito ribniško sodražkim »mladim«, da s tem ne boste opravili nič, ker je »Naš List« zgubil med nami že vso veljavo že takrat, ko so starejši »mladi« razkladali v njem svojo modrost in duhovitost.

d Amerika, kmetu dvojen udarec.

Kakor ptiči selivci se nabirajo zopet mladi fantje, da polete še zdaj predpustom čez morje v obljubljeni deželo — Ameriko. Mi kmetje pa brez delavcev gledamo za njimi. Te nam je vzela Amerika, ako imaš pa še katerega svojega doma, prišla bo pa čez par mesecev naborna komisija, in ti ga vzame. Ker se dobi redok mladenič, da bi se vrnil iz Amerike na vojaški nabor, zato pa pobero vse, kar dobodo, ker morajo imeti gotovo število novincev, čeprav ta ali oni še ne more dobro »gvera zmagvat«. Tako je še tu doma Amerika vzrok, da nam pobirajo sinove v vojake, ki bi jih sicer ne jemali, ko bi nam Amerika ne pobirala najboljših moči.

d Ponesrečil se je v Ely sodražki rojak Ludovik Perušek, tako je poročal »Slovenec«. Da si ne bodo njegovi znanci in prijatelji stvar prehudo mislili, objavimo to-le iz njegovega pisma: »Minuli teden (dne 11. decembra) padel mi je težek kos železne rude na glavo in me precej ranil. Takoj sem moral delo pustiti in iti v bolnišnico k zdravniku pomoči iskat. Ta teden še nisem nič delal in najbrže še drugi teden ne bom mogel.«

Kako se liberalce po tleh položi, so pokazali občani v Turjaku. Pritoževali so se zoper volivni imenik, pritoževali zoper volitev samo, a vse zastonj! Tisti, katerega najbolj črtijo, čigar otroke so po nedolžnem spravili v ječo, kateremu so požrli marsikateri stotak, je zopet izvoljen za župana. Volitev se je izvršila 10. t. m. in soglasno je bil izvoljen dosedanji župan Jakob Mustar, na ta način so Turjačani najbolje pokazali komu zaupajo in komu ne. A tisti liberalce, ki je Mustarjevi družini nakopal

toliko gorja, naj vé, da pride tudi zanj dan povračila in plačila.

Iz raznih krajev Dolenjske.

Legar. V vasi Brod fare leskovške se je pojavil legar. Dosedaj so oboleli štirje, umrla je 14letna deklica Nežika Piškurjeva. (Nov trgovec) — Pred kratkim se je v Leskovcu nastanil trgovec Maks Temistokle. Prejšnji torek je zginil in najbrž popihal v Ameriko. V to zlato Ameriko gre sedaj od tu veliko ljudi, zlasti mladino vleče čez morje. — Posojilnica in hranilnica ustanovljena le za leskovško faro je imela v minolem letu prometa 194 tisoč kron. Lepa svota za tak mal okoliš.

d Iz Boštanja. Ker je neka oseba pisala v »Slov. Narod«, da smo se boštanski župljani radi znebili gospoda Franca Hiršeta, sedaj župnika v Radečah, izjavljamo, da le to grda laž. Vsi boštanski občinski odborniki so se izjavili, da je dopisnik nesramno lagal. To naj zadostuje, da se resnica spozna.

Z Bučke. S prvim januarjem je pri nas začela poslovati hranilnica in posojilnica. Da je prav potreba ustanoviti jo, kaže promet v prvi polovici leta in ki je narasel nad 30.000 K. Ustanovljena je za Bučklijanarje, Račane, Studenčane in tudi za Škocijance. Vendar priporočamo Škocijancem, da naj se le svoje oklepajo. Svoji k svojim. Naša hranilnica in posojilnica posluje ob četrtkih popoldne in ob nedeljah po nauku. To sta torej uradna dneva, katerih se držite vsi tisti, ki denar vlagate in vsi tisti, ki si ga izposojujete. Kogar denar tišči, kar v nedeljo po nauku, ali v četrtek popoldne v hranilnico z njim! Oni pa, kojim primanjkuje denarja, naj ne iščejo pri oderuhih, ki zahtevajo obresti po 10%!! Za dva taka oderuha vemo, in sicer je eden tam nekje na Druščah, eden pa v raški fari. Kdor bi si torej rad izposodil denar iz posojilnice, ta naj se obrne do gospodov župnikov v svoji fari, ali pa do gospoda nadučitelja na Bučki, ki potem vse potrebno ukrenejo. Oglasi se lahko vsak čas, denar se mu pa boče pa izplačal ob omenjenih uradnih dnevih. Domoljubove naročnike pa prosim, da bi te vrstice prebrali in povedali vsem tistim, ki nimajo „Domoljuba“.

Z združnim pozdravom!

J. Štrukelj, nadučitelj.

Na Čatežu pod Zaplalom je na starega leta dan umrla po dolgi 18letni bolezni previdena s svetimi zakramenti za umirajoče Uršula Kamin. Pokojnica je v dolgi 18letni bolezni prenašala bolečine voljno in udano. — Naj ji sveti večna luč!

V Prečini prav pridno vozijo kamen, za novo farno cerkev, katero mislijo zidati prihodnjopomlad. Imajo že večinoma vse pripravljeno. Čast g. župniku in vsem župljanom, ki tako neutrudljivo delajo! Tudi

prispevke, katere so radovoljno obljubili pridno donašajo. Bog vzbudi obilo blagih src, da bi bili za to dobro in prekoristno delo vsi vneti. Cerkev nameravajo posvetiti sv. Antonu, ki naj bi bil zaščitnik in varuh te cerkve. Ljudje imajo namreč veliko zupanje v tega svetnika. — V Prečini nameravajo ustanoviti deklško Marijino družbo, katere še do sedaj ni bilo. Na božični praznik je imel kaplan prav primeren in ginljiv govor o potrebi in koristi Marijine družbe. Seveda so bili nekateri proti temu, pa kedo se bo zmenil za take prazne govornice. Mi gremo naprej!

Tolsti vrh pri Št. Jerneju. Prav lepo napreduje naša božja pot. Pretečeno leto je bilo 93 svetih maš tu opravljenih.

Popravek. V poročilo o shodu v Jt. Rupertu v 52. števil. 1. 1906 vrinila se je pomota. — Dr. Schweitzer na shodu v Št. Rupertu ni trdil, da uradniki ne plačujejo davkov, marveč le rekel, da ne plačujejo doklad. Ščuval dr. Schweitzer na shodu ni, kot trdi „Slov. Narod“, marveč se je shod vršil mirno in dostojno.

Notranjske novice.

Od Pivke.

Občinske volitve se bližajo v Št. Petru. Liberalci shajajo se venomer in računajo, kateri razredi so že v njihovi oblasti. Pri tem delajo seveda račun brez krčmarja — bi rekli drugod, pri nas pa moramo reči, da delajo krčmarji račun brez volilcev. Samo — osem krčmarjev upajo spraviti v odbor in poleg njih še par vinskih bratcev — kakšen župan bo prišel iz tacega odbora — se razume samo ob sebi. Najbolj žalostna usoda bi zadela užitninski davek, ki donaša sedaj z doklado na pivo in žganje lepo svotico 4495.16 kron, s katero se pokrije veliko stroškov občine. Volilcem iz vasij, ki spadajo v občino Št. Peter, katerih je vseh skupaj 10, povemo tudi, da so jim liberalci milostno dovolili samo 14 zastopnikov medtem, ko bi bil Št. Peter s postajo vred zastopan po 10 odbornikih. Palčjani, Trnjani, Nemškovci itd. bi bili tudi po liberalnem občinskem zastopu tako srečni, da bi smeli hoditi uživati razsvetljava po Št. Petru, katero pa bodo seveda morali sami plačati.

Volilci — pozor! Nikar ne verjemite tistim, ki vas slepijo z lepimi obljubami, liberalci še nikdar ni resnice govoril. Pridite k volitvi in izvolite poštene može iz svoje srede in pokažite na ta način, čegava da je občina Št. Peter.

Obračunali pa bomo ob teh volitvah posebno z nekaterimi, ki se hlinijo. Barvo

bodete morali pokazati in potem si nasledke pripišete sami! Neznačajnežev ne maramo, kdor je samo radi dobička naš, ta naj bo raje sam ali pa v družbi liberalcev.

Vipavske novice.

Občinske volitve v Vipavi so pred durimi. Liberalci pa delajo svoje običajne sladke obljube, hvalijo sebe in svoje „Vzorno“ gospodarstvo in skačejo okoli z mrežami in limancami kot Italijani, ko se selijo tice na jug. V „Narodu“ je izšel dopis, v katerem se spravlja znani gromovnik na g. Miro Perhavca ter mu očita grehe, v katere niti on sam ne verjame. Toda kaj se meni liberalci za sredstva, samo da doseže svoj liberalni namen: sebi groš, ubogemu ljudstvu knof! Da je dopisunu tudi g. dekan trn v peti, razume se samo ob sebi; da bi le tega moža ne bilo v Vipavi, ož koliko prostejše bi dihal liberalna srca, koliko ložje bi delala za svojo mavho! Zlasti pa je gorak liberalni klevetar na g. kaplana Sušeljna. Ker mu pa pri vsi svoji bistroglednosti ne more očitati nobenega greha, se pa norčuje iz njegove bolezni Vsak naj zahvali Boga, če je zdrav, kdo pa se norčuje iz bolezni svojega bližnjega ali mu očita telesne hibe, kot to delajo dosledno liberalci, tak človek je pa največji surovež in neotesanec in naj bo tudi učitelj ali pa magari celo — rezervelajtnant. Sploh pa, ako je le še količkaj pravice pod vipavskem solncem, liberalna klika ob volitvah mora poginiti, ker je bolna in pokvarjena skozi in skozi. Na noge torej možje volilci, ubijte zmaja liberalnega, da ne bo še dalje tako neumno brcal!

Slapenska posojilnica je vpisana kot volivec na Slapu v prvem razredu, v Vipavi pa bi rada volila v drugem in je tudi resnično v imeniku. Res je, da se je dosedaj na Kranjskem liberalcem pravica na široko merila, toda tudi ta širokost mora imeti meje, saj vendar še nismo na Turškem. Torej nekje imenovana posojilnica ne sme voliti. Če bo volila na Slapu, v Vipavi ne sme, če pa voli v Vipavi, potem pa naj Punčuh na dan volitve ne hodi na Slap. Upamo, da bodo tudi tam gori v Postojni tega našega skromnega mnenja, in da se bo našel ondi kak moder Salomon, ki bo razvozljaval pravično ta zavozlani voz.

Sneg smo imeli tudi v vipavski dolini, že sedem let ni bila vipavska tako bela, kot je bila letos. Ležal pa sneg ni niti en teden in zdaj imamo zopet kopno. Da le ne bi dobili novega, kajti bela obleka se vipavski dolini prav nič ne poda.

Primorske novice.

p Sestrinska ljubezen. Sestri vdovi Jožefa Rebula, stara 80 let, in Antonija Stolfa, stara 65 let, sta stanovali v Trstu skupaj in se zelo ljubili. Pred dnevi pa sta obe oboleli za pljučnico. Bali sta se druga za drugo. V petek pa je Antonija Stolf umrla. Njeno truplo so prenesli v sosednjo sobo in bolne Rebule o sestrični smrti niso obvestili. Kamalu na to pa je umrla tudi Rebula. Obe sestri so skupaj v en grob pokopali.

p Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Trstu je imelo božično veselico dne 25. decembra. Na dan sv. Stefana se je slovesnost ponovila. V nedeljo dne 30. decembra je bil popoludne društveni sestanek. Na dan sv. treh kraljev je bila v društvenih prostorih slovesnost ob pol peti uri popoldan.

p Strašna nesreča se je zgodila v Sestlanju. Dne 4. t. m. je v Faccanoniemv kamenolomu porival velik kamen proti ladji na malem vozičku neki Endrighetti Luigi, rodod iz Italije. Ker pa so bila tla mokra, se mu je spodrsnilo in težki kamen je padel nanj ter ga zmečkal. V strašnih bolečinah je izdihnil dušo. Zapusča vdovo in dve hčeri.

p Pri županskih volitvah v Devinu, ki so se vršile 4. t. m. je bil za župana izvoljen g. Jožef Pahor iz Medjevasi.

p Nesrečno je padel v soboto na državnem kolodvoru v Gorici 20letni kurjač Viktor Lukež. Ko je metal stoječ na tenderju premog v ogenj, je omahnil, padel in se na glavi tako pobil, da so ga morali prenesti v bolnišnico usmiljenih bratov.

p Sosed žalodol sosedu. V nedeljo zvečer je bil v Kolku, občina Sturije pri Ajdovščini, posestnik in gostilničar Franc Vidmar od svojega sosedu J. Peljhana zaboden. Vzrok ljubeznivosti. Umrjen zapisča vdovo s sedmimi nepreskrbljenimi otroki. Peljhan se je sam naznanil pri sodišču v Vipavi.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro je pričela izdajati Vjesnik družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. List bo izšel štirikrat na leto. Iz lista posnemamo, da ima družba sedaj 31 učiteljskih moči, zato v prvem članku »Hrvaške občine i naša družba« kličo na pomoč hrvaške občine. Podružnic ima 30. — Novo šolo je družba zgradila v Ripendi in Narezinah, novi šoli pa otvori v Kaidru in v Srnoljanah. V Cresu gradi družba novo šolo. »Vjesnik« kličo na pomoč vse hrvaške denarne zavode s prošnjo, da določijo vsakoletni dar družbi.

p Zabavo v predstuju prireja goriškim liberalcem Andrej Gabršček v Gorici. Andrej Gabršček »reorganizira« narodno - napredno stranko na Goriškem ter sklicuje za ustanovitev nove »Prave ljudske stranke« shod zaupnikov v Gorico na dan 21. t. m. Priobčil je v »Soči« tudi že »program«, ki obsega svobodno šolo. Gabršček je v programu tudi za splošno in enako volilno pravico — sedaj, ko je ne more več prepričati. V programu pravi, da bo stranka podpirala produktivno združništvo, izključuje pa zadruge, ki služijo političnim svrham. Kar je v programu dobrega, to ima »S. L. S.«, kar je v njem slabega, to je »Sočino« maslo. — Mi smatramo Primorce za premudre da bi se dali komandirati liberalcu Gabrščku, ki išče povsod le svojih koristi in je za kmeta in delavca samo sedaj, ko jih rabi za državnozbornske volitve. Gabršček naj organizira sebe in druge liberalne »šribarje«, nas pa naj pusti v miru.

Drobtine.

Vesti iz Amerike. V Jolietu so napadli roparji krčmarja Jerneja Marentiča. Okradli so

ga in lahko telesno poškodovali. — Pri trčenju dveh vozov poulične železnice v Clevelandu se je poškodoval Ivan Bizjak. Nahaja se v bolnišnici. — V Detroitu je umrl bogoslovec Anton Stanfel iz Jolietu. — V Wenoni sta umrla Martin Šegan in Martin Šuklje. Prvi je bil doma iz Hinj na Dolenjskem, a drugi iz Suharja na Belokranjskem. — V Ely je ponesrečil v rudniku rojak Ludovik Perušek. — V Trestle (Pa.) je ponesrečil Andrej Kostelic, doma iz Zagorja na Notranjskem. V bolnici so mu odrezali nogo. Istotam je ponesrečil Pavel Kosmač, doma iz Stare Oselce na Kranjskem. Zlomilo mu je nogo, a je upanje, da okreva.

Kip Marije na 4013 m visoki gori. Planinski »Vestnik« poroča: Aiguille du Géant, 4013 metrov visoka gora v zahodnih (francoskih) Alpah, nosi na svojem nebotičnem vrhu aluminijev kip Bogorodice Marije. Postaviti ga je dal župnik Courmayeurski — vreden Aljažev vrstnik. Kip je le 20 kg težak in pritrjen na železnem temelju. Spravilo ga je na vrh in postavilo 12 vodnikov. Delo je bilo, kakor pri taki višini samo umevno, združeno z velikanskimi težkočami. saj vodniki niti najpotrebnejših reči niso mogli vzeti s seboj. Tako zdaj oznanjuje: Križ na Velikem Kletu. Aljažev stolp na Triglavu in Marijin kip na vrhu Aiguille du Géant neodoljivo silo, s katero je prevzelo planinstvo kulturni svet.

Ne v Argentino. Iz poročil, ki prihajajo iz Argentine, se da posneti, da naseljevanje v to deželo iz kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, zopet narašča. Oziraje se to okoliščino, ministristvo za notranje stvari opozarja na to, da je, kolikor je njemu znano, brez posebnih zvez skoraj nemogoče si pridobiti dobrih zemljišč po primerni ceni tudi v najbolj oddaljenih krajih Argentine. Državna zemljišča, ki jih oddaja argentinski odsek za naseljevanje pod navidezno ugodnimi pogoji, malo donajajo in treba je mnogoletnega dela, preden zemljišče daje nekoliko dobička. Družbe za naseljevanje imajo pač med drugimi tudi izbornih zemljišč, ki pa se prodajajo samo po pretirano visokih cenah. Večkrat so naseljenici od vsakih občil oddaljeni in vsled tega prisiljeni, svoje poliske pridelke prodajati agentom po nizkih cenah. Razen tega se množe slučajji, da obroke kupne cene za zemljišče naselnikom na goljufiv način izvajajo osebe, ki za to niso upravičene. Poljski delavci se tudi svare, naj se ne izseljujejo v Argentino, ker je delo, izvezni čas žetve, težko najti in tudi mezdne razmere nikakor niso ugodne. Življenje v Argentini je vobče najmanj dvakrat, v večjih mestih pa trikrat ali štirikrat tako drago kakor v Evropi.

Japonsk častnik v avstrijski armadi. V Inomost je dospel iz Tokija major Okumura, ki bo eno leto pripadal tukajšnji posadki.

Nov izum. Iz Pariza poročajo, da je Teodor Zubovič, bivši stotnik v avstro-ogrski armadi, izumil napravo, ki utegne biti za podvodne ladje velike važnosti. Zuboviču je nesreča francoske podmorske ladje »Lutin«, ki je nedavno utonil s svojo posadko, dala povod, da je izumil nov aparat. Zubovičev izum je naprava, kateri je svrha, da prepriča slične nesreče podmorskih ladij. Ta priprava je namrščena na krovu ladije in sama proizvaža toliko plina, da utonilo brod, kakor značna kroglja nekoliko trenutkov izleti iz morja na površino. Zubovičeva naprava je na poskusih v Jadranskem morju neko količino železa, ki odgovarja težini podmorskih ladij v hipu dvignila iz morskega dna na morskovo površino. Neko holandsko društvo ponuja Zuboviču 100.000 goldinarjev, da odkupi ta njegov izum.

Vojaško izobraževanje Kitajcev. V Carigradu obiskuje tamošnje vojaško šolo že leto dni 15 mladih Kitajcev, ki so prišli iz Mongo-

lije in so sinovi kitajskih moslemanskih rodbin. Stari so po 15 do 18 let in tvorijo v vojaški šoli svoj razred. V Carigradu ostanejo še kakih pet let. Vsi vživajo gostoljubnost turškega sultana.

Iz maščevanja. Poštar Nitschmann v Vitkovicah je ovadil poštnega oficijala Turegerja poštnemu ravnateljstvu zaradi nekega prestopka. Oficijal je bil tudi kaznovan. Da se pa maščuje, se je podal 2. t. m. ob 9. uri zvečer v poštarjevo stanovanje in je rekel poštarju da želi govoriti z njim poštni komisar iz Brna. Oficijal je nameraval ustreliti poštarja ob tej priliki, a je to opustil iz strahu pred močnim poštarjem. Poštar se je podal na urad, kjer pa seveda ni dobil napovedanega komisarja. Medtem je pa oficijal s kladivom večkrat ranil poštarjevo ženo na glavi in ji razbil črepinjo. Nedolžna žrtev maščevanja leži v bolnišnici brez upanja, da okreva, oficijala so pa zaprli.

Prva Dalmatinka na visoki šoli. Dalmatinka Cecilija Prezzi, doma v Spletu, je napravila to leto maturo in se vpisala zdaj na graški visoki šoli kot slušateljica modroslovja.

Oče umoril svojega otroka. Otroka je umoril v Würbentalu neki socialnodemokratski delavec s tem, da mu je vplival v usta spirita, pomešanega z bencinom. Tako se je iznebil skrbi za rejo deteta.

Dva milijona mark za draginjske doklade je dala svojim uradnikom tvrdka Krupp v Essenu.

Ženska — preiskovalka severnega tečaja. Fla Onghman se je odločila preiskati severni tečaj. Na pot se odpravlja v Nome na Alaski. Spremljali jo bodo sami eskimi, ki jo smatrajo za moža, ker bi ji sicer ne sledili.

Pret'no pismo italijanskemu kralju. V Kvirinalu je bilo poslano grozilno pismo italijanskemu kralju. Pismo je bilo oddano v Bergamo. Policijski prefekt iz Bergama je vsled tega poklical v Rim.

Kopniški stotnik kot parkelj. Po Dunaju so uvrstili na Miklavžev večer med parklje tudi kopniškega stotnika v nemški uniformi.

Zaklad beračice. V Chinonu na Francoskem so našli v neki ubožni koč mrtvo 79-letno beračico Avguštino Baivier. Umrta je vsled lakote in mraza. Pod njenim ležiščem iz cunj so našli vrednostnih papirjev v vrednosti približno 300.000 frankov.

Letni dohodki milijonarjev. Rockefeller ima letos čistega dohodka 240 milijonov kron. Roger je povečal svoje imetje za 120.000.000 K, a njegov brat za 100.000, nadalje Carnegie 160.000.000, Vanderbilt 500.000.000, Gould 400.000.000, Green 400.000.000, Mills 300 milijonov itd.

Ponesrečena ladja. V jakinskem pristanišču se je razbila neznana ladja na neki skali. Utonilo je baje 12 oseb. Džrdaj so dobili šele enega mrliča.

Lebudyjev zrakoplov, ki se dá krmariti. je prevzel francosko vojno ministrstvo. Balon »Patrie« so preizkusili prej v Nantesu sedemkrat.

Klobasice bojkotirajo. Delavstvo v Dunajskem Novem mestu je pričelo bojkotirati klobasice, ker so izdelovalci klobasic v Dunajskem Novem mestu poskočili s cenami.

Slovenska gospodinja.

Razdelba časa in dela.

Pravilna uporaba časa množi pred vsem tvoje imetje. Vrednost časa je neprecenljiva. »Cas je zlato!« pravi star pregovor, in zate,

gospodinja, morda mnogokrat še več kot ru-mena kovina.

Vstajaj zgodaj! Kakor povsod, bodi tudi tu vsem v zgled. Precej v jutru se čedno napravi, glej, da nikoli obleka ne bo na tebi le na pol visela, potem pa pojdi na delo. Morda si premožna in si misliš: meni ni treba, naj vstajajo one, ki nimajo poslov. Pa kako zelo se motiš, če misliš, da bodo tvoje dekile delale, pridno delale, dokler ti spiš. Vstani, poglej po rtu, stopi v hlev, primi tudi sama za kako majhno delo, če ti težkega opravljati ni treba, vedno pa morajo biti pripravljene tudi najbolj oddaljeni, da prideš tudi k njim pogledat. Le tedaj bodo marljivo delali.

Ne trpi pohajkovanja in postopanja okrog oglov. Vsaka minuta mora biti izpolnjena s primernim delom. Ne nakopiči več zamudnih del na en dan, n. pr. peko in pranje, ali pa peko in snaženje poslopja, češ, bomo pa jutri počivali. Sleherni dan toliko kolikor se dá narediti, ne več, ne manj. To urediti je tvoja naloga, morda ne ravno lahka. Zato moraš že zvečer premisliti, kako boš jutrišnji dan razdelila delo z ozirom na čas in ljudi, ki naj ne hodijo šele v jutru k tebi vprašat: »Kaj bomo pa danes delali?«

Predno se vležeš, poglej, če je vse po hiši v redu, če je pogašen ogenj, če so zaprta vrata in okna, če so se natanko izvršili vsi tvoji ukazi.

Preračunavanje dohodkov in stroškov.

Svoje premoženje, bodisi majhno ali veliko, varuj, množi in če moreš ž njim pomagaj drugim.

Proračun. Vsaki gospodinjji je potrebno vedeti, koliko ima dohodkov, da si v razmerju ž njimi uredi stroške. Določi si svoto, katero smeš porabiti za vse potrebščine skupa; in koliko od te svote za posamezne stvari, n. pr. koliko za obleko, hrano, za razno orodje itd. Do vinarja natanko seveda ne moreš vsega določiti, vendar pa imaš nekaj pregled, katerega imenuješ: proračun.

Važnost proračuna. Tak proračun ni potreben samo v majhnih gospodinjstvih, kjer mora gospodinja paziti, da se ji vinarji, ki jih izda v enem dnevu ne nabero tekom leta v previsoko svoto, še važnejši je proračun v velikih gospodinjstvih, kjer potrebščine vedno rastejo z dohodki in premnogokrat narastejo nadnje. Bogat je le tisti, ki s tem kar ima, shaja, in si po možnosti tudi kaj prihrani za starost in bolezni.

Dohodki. Kadar določaš svoto, katero boš smela porabiti, vzemi tako, na katero se smeš z vso gotovostjo zanesti, t. j. najmanjšo, katero pridobiš tudi ob času slabe letine. Odračunaj od te svote vse davke, zavarovalnino, plačo za posle itd., potem še le dobro premisli kako bi se ostali denar najbolj koristno dal vporabiti. Koliko in kako boš denar vporabila, o tem se posvetuj z možem. Nikdar ne delaj svojevolično.

Kar si v boljših letih več pridobiš, to shrani za popravila pri hiši, za bolezni, smrt in druge nepričakovane slučaje. Kako mučno je, če nima človek ob času potrebe nobenega vinarja v rokah, to veš sama najbolj.

Napačno bi bilo če bi mož ne hotel ženi povedati kako veliki so letni dohodki. V tej nevednosti bi jih lahko precenjevala in izdajala več, nego bi smela, ali pa bi v strahu, da se ne zadolži, sebi in drugim odtrgovala najpotrebnejše.

Torej z letnimi dohodki v soglasju se morajo določiti svote za stanovanje, hrano, obleko itd. Vedno pa naj bodo stroški nekoliko manjši, kot so dohodki, da v sili nimaš prazne roke. Če prihraniš vsak dan 10 h, ti narastejo v enem letu na 35 K.

Stroški. Če so tvoji dohodki majhni, glej da tudi najmanjše nepotrebne stvari ne kupiš.

Dobro premisli, kaj bi bilo ceneje in kako bi se dala stvar urediti, da bi se stroški zmanjšali. Zato si zapisuj tudi najmanjšo vsotico, ker le tako dobiš nekaj pregled, uvidiš kaj je neobhodno potrebno in kaj prihodnjič lahko opustiš. Nikdar ne kupuj stvari, katerih ne moreš takoj plačati. To je v pogubo vsacemu gospodinjstvu. Če ne moreš plačevati posameznih svot, kako jih bodeš plačevala več skupaj?

Boljše je pogrešati celo potrebnih stvari, nego tičati v dolgih, ki moré človeka noč in dan.

Izposojevanje in posojevanje denarja. — Denarja in pa tudi drugih stvari si, če le mogoče, ne izposojuj. Tudi ne posojuj ga. Če si ga izposodiš, živiš v vedni skrbi, kedaj boš vrnila izposojeno svoto, ko ga pa posojaš, si nejevoljna, ker se ti ne vrača v pravem času ali pa sploh nikdar. Če so dohodki majhni in le iztežka ali pa celo ne pokrivajo stroškov, je tvoja naloga, da moža opomniš na to, da se od-pove razvadi kadenja in izpije kak kozarec vina manj, kot doslej.

Plačevanje računov. Samo tebi v prid je, če plačaš vse rokodelce takoj, ko ti dostaviš delo. Ako boš točno plačevala, iz rok v roko, kakor pravijo, ti bo vsak naredil naročeno ceneje in hitreje. Neplačano delo je enako izposojeni vsoti, katero nihče ne posoja brez obresti.

Zapomnimo si pa, da ni vedno koristno naročevati dela pri najcenejših rokodelcih. Ti navadno uporabljajo slabo blago. Kadar si se prepričala, kedo ti daje dobro in ceni primerno blago, ostani pri njem in ne daj se pregovoriti da greš drugam. Na stalne odjemalce se prodajalec vedno ozira.

Poleti, ko je hrana cenejša, in ne porabiš toliko za kurjavo in luč, tedaj glej, da si pripraviš kaj za zimo: gorke obleke perila, drv in drugo.

Zapisovanje stroškov je v vsakem gospodinjstvu velikega pomena, v velikih zato, ker so stroški veliki, v majhnih, ker je treba paziti na vsak vinar.

Navadno vpisujejo gospodinjne vsakdanje stroške drugega za drugim v knjižico. To seštejejo in primerjajo to vsoto z dohodki. Najednostavneje je to, vendar pravega pregleda ti ne da to vpisovanje. Boljše je, če si napraviš več oddelkov v svoji knjižici. Enega za — stanovanje. Tja vpisuj najemnino, če imaš svoje hiše, kurjavo, nakupovanje hišne oprave, raznega orodja, popraviljanj itd. Nad drugim oddelkom zapiši: hrana in si zapiši vse kaj si kupila in koliko si plačala. Tretji oddelek: obleka: tu zaznamenuj vrhno in spodnjo obleko, obuvalo itd.

Zapisuj vse, tudi najmanjše vsote, če hočeš da ti vpisovanje koristi. Če imaš veliko gospodinjstvo in mnogo stroškov je najbolje, če si sproti zaznamuješ vse, v kak zvezek, zvečer pa si zapišeš v knjigo. Mnogokrat prosijo posli, da jim daš pred določenim časom del plače. To si zapiši v posebnem oddelku, seštej in odštej od plače, ki jim jo izplačaš.

Cerkvenikova služba

se odda do 13. februarja tega leta. Občine plačajo 240 K. Gradaški beneficij 60 K. Od maš, porok, pogrebov, krstov itd. je zaslužek posebej. Za stanovanje mora skrbeti sam. Župni urad v Podzemlji 4. januarja 1907. 54

Takoj se sprejmeta

pomočnik in učenec

za krojaško obrt. — Naslov pove upravništvu Domoljuba. 42 2-1

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 24. januarja 1907.

Loterijsko sročke.

Dunaj,	12 januarja	19	69	33	67	31
Gradec,	12 januarja	10	48	86	44	59
Trst,	5 januarja	63	85	2	70	53
Linc,	6 januarja	37	15	81	22	14

Teško je

ako sploh ni popolno nemogoče najti sredstvo, ki bi bilo za otroke tako zanesljivo in vspešno, kajti Scott-ova emulzija da mlademu organizmu novo moč in odstranja težkoče pri razvoju. Obenem je Scott-ova emulzija tako okusna, tako lahko prebavljiva in tako čisto nedolžno sredstvo, da nikdar ne povzroča najmanjših težkoč in se dosežejo z njo le najboljši vspehi. Scottova emulzija je mnogo boljše kot navadno ribje olje.

Ribič z velikim doršem je poroštvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znamkah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184 IV 1

Fron Steinschneider, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Vsem, ki se čutiljo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, da „Sanatogen“ nov življenski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

98 3 1

Slazklnja, pridna in marljiva, ki je sposobna vsacega dela, se sprejme takoj na Zgornjem Rožniku pri Ljubljani 77

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kaporil št. II. Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurčić, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

2643 10-5

pomočnika
sprejme **Franco Bizjak**, čevljarjski mojster, **Borovnica.**

Učenca za mizarstvo obrt

in tudi enega pomočnika sprejemem takoj. Berlec P. imož, mizarški mojster na Vrhopolju št. 3, pošta Kamnik. 40 2-2

Gramoza

okoli 1000 m³ treba pripraviti. Sutišek je že odprt. Kdor želi delo prevzeti naj se oglasi pri Jan. Steblaj, Studenec-lg 18. 9 3-2

2 učenca

se sprejmeta takoj v starosti 14-15 let. Luka Tomšič, vrtnar pri Sv. Križu v Ljubljani. 41 2-2

30.000 metrov l. ostankov

pisane posteljnine, oksforda in višnjeve tkanine, zamazano perilno. I. kakovost se oddaja meter po 17 kr. Ostanki dolgi 8-20 m brez napake. Naroči se najmanj zavoj 5 kg ca 40-45 m po povzetju. Vzorcev ne pošiljam pač pa vrnem takoj denar za neprimerno pošiljatev. Pri večjem naročilu franko.

S. Stejn, tkalnica, Nachod, Češko.

94

Posestvo v Velikem Gabru na Dolenjskem

je naprodaj iz proste roke pod ugodnimi pogoji, obstoječe iz hiše, poda, hleva, šupe, njive, prav pripravno za krojače ali druge obrtnike. Natančnejša pojasnila daje gospod Ivan Zajc, nadučitelj v Velikem Gabru na Dolenjskem. 2900 3-3

Potniki v Ameriko
Huteri želijo dobro, po ceni in
za nestrovo pelevati naj se obrnejo
na **Simonu Kmetetza**
v Ljubljani Hoteldvorske ulice 26.
Biskovcova ulica. Pojasnila daje se brezplačno.

Zaradi tovarne za volnino prodajo sotozopet izključno do meni okrolo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le glid 2-20 komad in glid 4-20 za par parov franko na dom. npr. ost. na lastnike konj. Ti debeli trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina, temnosivi, osotu 150-200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. — Različno pisana naročila k se iz 186 se po povzetju al. če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na Steinerjevo komisijsko razno iljalsko združenih tovarn za kočev, Dunaj II., Taborstrasse 27 g. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. 2125 11

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: vitez pl. Czarkowski, oskrbnik graščine Labers pl. Stephanowicz, veleposesnik Csendlak, baron Kollersperg, Kaltschmidsko graščinsko oskrbnikstvo, Klauudy pl. Poric, veleč. župnik Kogl Pinocz, veleč. župnik Raniowski v Stanislawczuku, veleč. župnik Popescu Dzemiec Krommer, posestnik v Lichtnu in mnogi drugi.

Trgovina

s specerijo, moko in drobnarijo na dobrem prostoru se lahko prične z malim kapitalom. Ugodna prilika za začetnika ali žensko. Kje, pove upravnistvo. 68

Kmetovalci pozor!

Staroznana krščanska trdka.

Opozarjam vse kmetovalce in gospodarje na svoje, po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z **vinškim, hruškovim in jabolčnim okusom** ter vseh vrst žganja in ruma, 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravni pridelek in vsled tega **popolnoma neškodljive**. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropine in droži ali tudi **na samo vodo**. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago! Vsak, ki je enkrat poizkusil, postal je moj stalni naročnik! (Dajem tudi zastoj pojasnila za zboljšanje skaljenega ali drugega pokvarjenega vina in vinske posode.) Prosim, pazite natanko na mojo trdiko, ki obstoja **že več ko 15 let** in vsled tega le samo ona more oddajati vse po dolgo izkušnih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastoj. 2810 5-2

Andrej Polak, trgovec,
Gradec, Annenstrasse 46

„Pri črnem psu“. (poprej Ivan Sajovic.) „Pri črnem psu“.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

2178 52 16

Učenca za kovaški obrt

sprejme takoj **Vinko Hafner**, kovač v Žabnici, p. Škofja Loka. 62 2-1

Ali kašljate?

Vas li boli v prsih? Bodite previdni, kajti tudi najmanjši kašelj more biti znak grozovite tuberkuloze! Vsak ki trpi na kašlju, hripavosti, nahodu, pomanjkanju slasti, ali je sicer telesno slab, naj brezpogojno rabi 315 a

Halapijev

TUBERIN

To je brezpogojno učinkujoče in že neštevilnokrat preizkušeno sredstvo proti bodljajem v prsih, kašlju, kataru v pljučih, prehlajenju, bolih v grlu itd. V prsih bolehaajoči hvalijo Tuberin v vsej deželi. Vzorčna steklenica stane K 3.—, velika stekl. K 5.—, in ga pošilja po povzetju, ali če se pošlje denar naprej

Friderik Halapi lekarna pri apostolu.
Budapest VIII., József körut 64/46.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih
oslovskega kašlja, škrofulozij, Influenci
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

Herbapny-jev podfosfornokiali

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odtranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2.50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Herbapny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljšo preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odtranjuje zaprtje in njega zle posledice — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1.70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-0

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.11, Kaiserstrasse 73/75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Belisku, Brezih, Celju, Cencovcu, Črnomlju, Raki, Nov. mestu, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Vsestransko hvalo in priznanje je dosegel letošnji

Koledar za kmetovalca 1907.

Uredil deželni nadzornik J. Legvart.

Il. zelo popolnejši letnik z vsebino: Kratak opis umne živinoreje: zlata pravila živinoreji, krmiljenje goveje živine in prašičev.

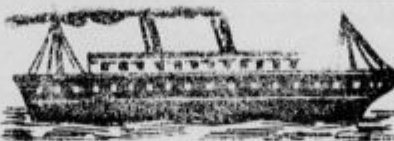
Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, boleznimi mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakoni. Himeljarstvo. Preračunjenje v kile, orale in hektarje Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Večan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80, in se naroča pri **Ivanu Bonaču v Ljubljani.** Vslad prihranitve dragega povzjetja se naj znesek naprej doloži. 37 1

Noben veseljen gospodar naj ne bo brez tega potrebnega koledarja.

Cerkveniškega pomočnika

vajenega tega posla, iz poštene hiše, sprejme tako **Davorin Cvenk**, organist, Školja Loka. 97

„Kunard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker to ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega prestopovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov meje potjo. Parniki so prostorni, va ni, zračni in sodni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 36

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je **Kaplor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončka 5 K. Prosim, da se na roči samo od mene. Naslov je: P. Juršič, lekarnar v Pakrovu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzjetjem. 2643 10-5

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje **samo**

Ed. Šmarda

obi. konc. potovalna pisarna **Ljubljana, Dunajska cesta št. 18**, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“. 2984 18-2

Vsi na žer. lođu ali bre. vseh bolehaloči naj ku. **Dunajske železnicne odvajalne kroglice** (tri št. ker pomagajo. Dobre se le po povzjetju ali denar naprej v **Orlovi lekarni** Ljubljana (L. Svoboda nasled. (potez čevljarst. mostu Židovska ulica. 2829 3

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem strokovno urejena, ki ima nad 460 vrst najboljših poljskih **zelenjadnih in cvetličnih semen**, za katerih kakovost se jamči.

Ravno tu se izdelujejo sveži ter suhi **venci in šopki** s trakovi in napisi, in se dobe mnogovrstne **cvetlice v loncih**, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah.

Cenik za leto 1907 se dobi brezplačno. Za obilna naročila se priporoča veseloštopvanjem 2920 10 3

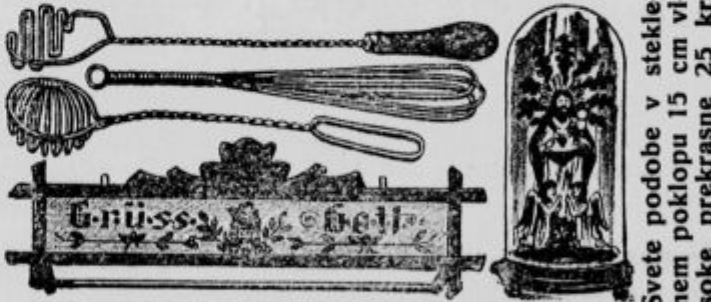
Alojzij Korsika, Ljubljana.

Stepalnik, žličar za omoke, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenib rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr.; dobiva se tudi blago po višji cenil. Razpošiljam te cenike na zahtevanje vsakomur poštine prosto, kateri postane gotovo moj odjemalec. 2236 15

Izvozna hiša **Hermann Auer**, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrška).

Pozor! **Svoji k svojim!** Pozor!

Nedosežna je v natančnosti izdelovanja „novih“ in v popravilu starih ur. Prva švicarska delavnica za ure v Kranju. Kdor hoče torej eno zanesljivo popravljeno uro imeti, naj jo edino v to delavnico pošlje, tam se mu najbolje in najceneje popravi.

Kdor pošlje na enkrat 5 ur k popravilu se mu ena brezplačno popravi. Vsa popravila so poštine prosto vrnejo. Slovenci! Obrnite se edino na domačo tvrško in ne pa na „tuje“ ki pišejo „tovarne za ure“ in še tovarne videli niso.

Z veseloštopvanjem

Glavnik Matko, urar v Kranju

Glavni trg, pri farni cerkvi, na vogalu hiša g. Kušlan (preje J. Strc). 82 1

Budilke 1 glđ. 80, stenske ure 2 glđ. 20 do 2 glđ. 70.

Najfinjša cilind. ren. ura s trpečnim kolešcem 5 glđ. 50.

Stanje hranilnih vlog: nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestni vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 786 13-10

Kislo zelje, 100 kg bto. K 10.—, petršilj, če-
bulja, kumare itd. po povzetju po-
nudi Ant. Linek v Znojmu. Cenik na zahtevo 2701

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v cenil. najboljša, najmodernejša in res 2011 20-19
precizijska ura je intakt iz jekla, srebra in zlata pri vsakem urarju.

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega lola! Prav dobronopoljeno. Pernica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10.—, K 11.—, K 15.— in K 18.— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14.—, K 16.—, K 18.—, K 21.—, Zglavniki 80 cm dolg. in cm široki K 3.—, K 3.50 in K 4.50 in K 5.60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27.—, boljši K 33.—. Pošlila se poštne prosto po povzetju od K 10.— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi posteljn. stroškov. 6-6
Benedikt Sachselt, Lobes 910 pri Pliznu na Češkem 2499

Učenca, ki ima veselje do mizarске obrti, sprejme takoj po dogovoru **Matevž Gogola, miz mojster Bled.** 3020 3-2

Saško Altenburg.
Tehnika A tenburg
Strojna, elektro, papir, avtomob. plin, vod tehn.
Programi zast.

Na pljučih in v vratu bolni, — nadušljivi in bolni na krljju!

Kdor želi svojo pljučno ali bolezen na krljju, tudi najtrdatratnejšo, nadušljivost, in če je še tako zastajana, in se zdi skoro neodzavljiva, enkrat za vselej odpraviti, naj se obrne na **A. Wolfak-ja v Berolinu N., Weissenburger Strasse 79.** Tisočere zahvale dajejo zagotovilo za veliko zdravilno moč njegovih zdravil. Brošure zastoj. 2732 8-7

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega svetovanja

nikli. Roskopf ure	gl. 1:50
Goldin	2.—
srebrne	3.—
z dvojnimi pokrovom	4.—
z 3 srebri.	5.—
plask. i klone ure	3.50
amer. Golddouble	5.—
prave Roskopf-urastent	3.50
prave „Omega“	9.50
srebr. oklepne varilice	1.—
14karatne zlate ure	8.50
14karatne zlate varil.	10.—
14karatni zlati prestani	2.—
stonske ure od	2.80
z bitjem liki za ru.	4.50
z godbo	6.—
z kuhavico	2.50
kuhinjske ure	1.20
bučilke	1.20
z dvojnimi ponašil. tebe	1.50
z dvojnimi vnosoma	1.75
bučilke z bitjem in zvonjenjem liki zvonu	2.50
Triletno pism. jamstvo, na nopolimerno nar. nazaj.	
Razpisala — ovezju.	

Maks Eöhnel
2.48 urar 20-13

Dunal, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)
Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštne prosto.

Ako nimate v Vašem kraju trgovca, ki bi imel v zalogi sloveči rastlinski liker „**FLORIAN**“, kateri bi se moral nahajati kot domače krepčilo za ledce
v vsaki hiši,
potem pišite dopisnico z naslovom: „Rastlinska destilacija v Ljubljani“ in naročite 1 steklenico 1¹/₂ litra, katera velja K 3.—
S tem imate za dalj časa izvrstno kapljico za ledce in si prihranite izdatke za draga zdravila.
2 steklenici po 1¹/₂ litra se pošlila za 6 kron poštne prosto. 25.7.07

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlatev vzorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu,** železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmoaernejše blago za damske obleke črno ali barvano perino blago, posteljnina, oksford, loden, sukno, vse vrste platno v perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potrebitine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo reelna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.
2126 18-14

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.
Delovanje izborna, vspeh siguren.
Cena je franco na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:
2443 10-8

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se pripoča prečastiti duhovščini in p. n. slavni občini u za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo, stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah — Narisi, ceniki in prorsčuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-23

Schicht-ovo milo je najboljše!

Glej fara gleda cela 2441 5 d
Na oblačila bela,
Brez lukenj, nezakrpana,
Le Anka naša jih ima.
Ker milo je od Schichta vzela,
Ji vsaka nit ostane cela.

Pekarija, dobro vpeljana, se odda v najem s stanovanjem vred takoj, ali pa s 1. februarjem, ležča tik glavne ceste v neposrednji bližini tovarne. — Istotam se odda tudi več parcel za stavbišča. — Več se izve pri gosp. Martin Planinšeku, pekovskem mojstru na Koroški Beli 93, p. Javornik. 96

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo.
Edino pristen je
Thierry-jev balzam
z zeleno namko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika špeciialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 5 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.
Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in franko V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 85 1

Zaloga bališč za neveste.
Priporočljiva trgovina!
Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini
Češnik & Milavec
(pri Češniku)
Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.
Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevine za moske obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26 25
Zaloga bališč za neveste.